

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVI SAD, KRALJA PETRA UL. 30.
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9.

viszád, 1930. évi június hó 1.

VASÁRNAP

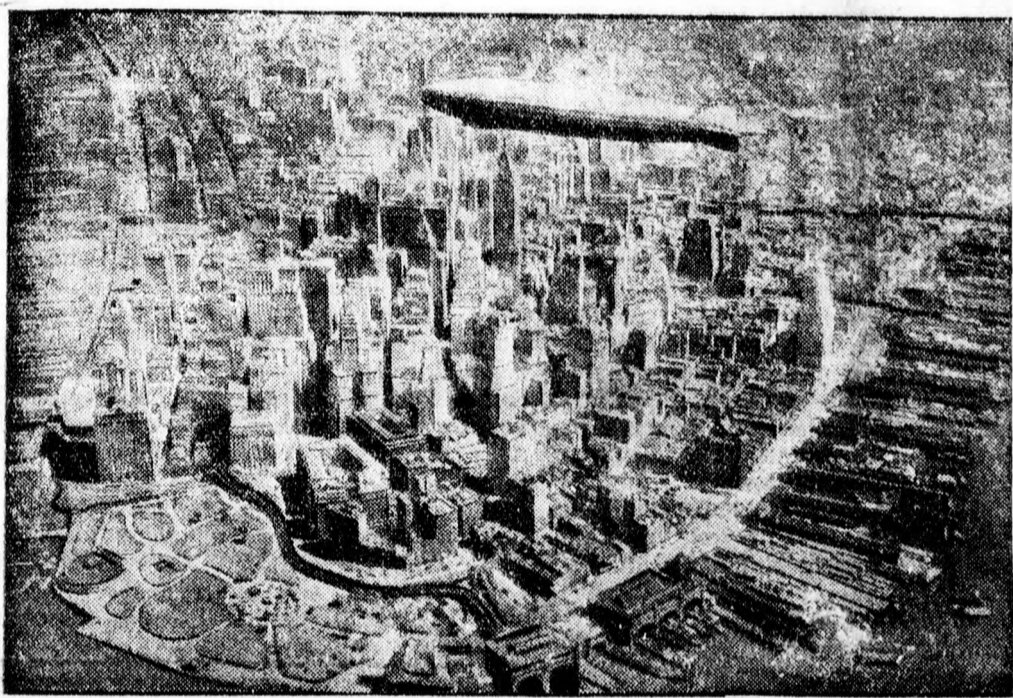
XI. évfolyam

127. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

A Graf Zeppelin Lakehurstban

A léghajó kedvező szélviszonyok mellett 90—100 mérföldes sebességgel haladt

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelinről érkezett szikratáviratok közlik, hogy a léghajó rendkívül kedvező légköri viszonyok mellett, óránkénti 90—100 mérföldes sebességgel halad Newyork felé. Középeurópai időszámítás szerint péntek éjjel 12 órakor az északi szélesség 33 fok 50 perce és a nyugati hosszúság 71 foka 30 perce alatt haladt a Zeppelin. A léghajó az amlített időpontban 95 mérföldes óránkénti sebességgel haladt.

Szombaton reggel 7 óra 5 perckor a Los Angelos nevű repülőgép elindult a Zeppelin elé, hogy a levegőben üdvözlje. A léghajó 11 óra előtt érkezett Newyork fölé és leszállása előtt több kört írt le a levegőben a város felett.

Newyorkból érkezett jelentés szerint a Graf Zeppelin tegnap délből néhány perccel fél óra előtt simán leszállt a lakehursti repülőtéren.

Ma reggel érkeznek meg a görög vendégek Beogradba

A szalonikii közgazdasági élet vezetői több napos kirándulásra indultak Jugoszláviába, ahol meglátogatják az ország nagyobb városait. A görög vendégek tegnap utaztak el Szalonikiből és reggel léptek át a határt. Gyevgelyija határállomáson ünnepélyesen fogadták a görög vendégeket, akik azonnal folytatták útjukat Beograd felé.

A beogradi rádióállomás azokban a vagonokban, amelyekben a görög vendégek az útjukat megteszik, rádiófelvevőkészülékeket szereltetett fel.

hogy a vendégek meghallhassák azt az üdvözlő beszédet, amelyet tegnap délből tizenkét óra tíz perckor rádióba mondott Halosziadesz Spira ekszportőr, tartalékos alezredes, a beogradi jugoszláv-görög liga titkára.

A görög vendégek ma reggel hat órakor érkeznek meg a beogradi pályaudvarra, ahol rendkívül ünnepélyes fogadtatásban ré-

szesülnek. A vendégeket a beogradi község-tanács elnöke, Nésics fogja a főváros nevében, Petrovics Voja ekszportőr pedig a fogadóbizottság nevében üdvözlölni. A görög vendégek délelőtt kilenc órakor az Avalára mennek,

ahol a névtelen hős sírját a Görögországból hozott babérkoszorúval fogják megkoszorúzni.

Délelőtt tizenegy órakor a felsővárban a Ruzsica templom közelében Konstantin Rigi de Ferre görög költő emlékének fognak áldozni, akit annak idején a törökök legyilkoltak. A gyász istentiszteletet Genahije szalonikii mitropolita fogja tartani. Az istentisztelet után dr. Sztojadinovic, a község-tanács alelnöke Görögország felszabadításáról fog beszélni. A görög vendégek ezután hivatalos látogatást tesznek a beogradi városházán, délből pedig résztvesznek a Srpszki Kraljban a tiszteletükre rendezett banketten.

Megérkeztek a román autóklub tagjai Jugoszláviába

Az első ünnepélyes fogadtatás Panesevon volt

A román automobilklub tagjai, akik autókön fogják bejárni az országot, tegnap délelőtt Panesevora érkeztek, ahol a jugoszláv autóklub vezetősége részéről ünnepélyes fogadtatásban részesültek. A román autóklub tagjait a határon több jugoszláv automobilista fogadta és ezek kíséretében vonultak be Panesevora. Panesevo városa délből bankettet adott az autóklub tagjai részére, amely alkalommal Iszajlovics Vászja panesevoi polgármester üdvözlölte a román autóklub tagjait. Az automobiloikat Panesevoról egy uszályon átszállították a Dunán Beogradba, ahol este fél tíz órakor az autóklub helyiségeiben estély volt. A fényes estélyen a kormány, a diplomáciai kar tagjai továbbá a jugoszláv autóklub központi választmányának vezetősége vett részt.

Ma fényes ünnepeket és nyilvános gyakorlatokat rendez a szubotica Szokol egylet

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a szokolisták első ideji szereplése iránt

A szubotica Szokol-egylet ma, vasárnap nagy ünnepek keretében tartja meg első nyilvános gyakorlatát. Reggel nyolc órakor a Bácska futballpályán próbagyakorlatokat tartanak, tizenegy órakor pedig gyülekeznek a szokolisták, akik déli tizenkét órakor díszes felvonulást tartanak katonazene mellett a város főbb utvonajain keresztül. A fölvonulásban elől a lovastisztek, majd a katonazenekar, utána a harmincegyedik gyalogezred katonái haladnak. A katonaság után a szokol zászlósok, majd Petrovics Koszta főmérnökkel, Vujics Radomir ügyvéddel, Hadzsi Kosztics Koszta vezető járásbíróval az élén a szubotica szokolegylet vezetősége, végül pedig a szokolisták követnek díszes, festői ünnepi öltözékeikkel.

A tornagyakorlatokat délután fél négy órai kezdettel a Bácska pályán tartják meg. Először egy új labdajátékot mutatnak be a szokolisták, amely rendkívül érdekes és az összes izmokat fejleszti. Utána a fiúk és a lányok szabadgyakorlatai, majd szertorna mutatványok következnek, amelyekben a legjobb tornászok lépnek fel. Az idősebb szokolisták ünnepi öltözetben szép botgyakorlatokat, a leány növendékek pedig ritmikus szabadgyakorlatokat végeznek. Négy-szer száz méteres stafétafutás lesz, amely után ismét női és férfi szabadgyakorlatok, katonai fegyvergyakorlatok, végül pedig a harmadik szubotica lovasezred tisztjeinek és altisztjeinek lovasmutatványai zárják be a nyilvános gyakorlatok sorrendjét. Este a Tiszti Otthonban népmulatság lesz, amelyet bál követ.

Tegnap kezdte meg Odzsaci környékén bérmakörutját Budánovics Lajos püspök

Szombaton indult utnak Budánovics Lajos bácskai felszentelt püspök bérmakörutjára. Az első napon Doroszlovo katolikusai között osztotta ki a bérmálás szentségét a püspök. A főpásztort az egész község nagy tisztelettel fogadta Csincsek Antal plébános vezetésével. Este folytatta útját a főpap Szrpszki Mileticsre, hol ma vasárnap osztja ki a bérmálás szentségét, itt Hauk plébános vendége Budánovics püspök és kísérete.

Hétfőn Bogojevon tart bérmálást, kedden pedig a szomszédos Karavukovón, míg szerdán Deronján lesz már a főpásztor, hol a szentség kiosztása után délután Odzsacira vonul be, hogy másnap e hó 5-én, csütörtökön Odzsaci lakosságának ossza ki a bérmálás szentségét. Odzsacin be is fejezi bácskai körutját Budánovics püspök és csütörtökön este vonattal visszatér székhelyére Szuboticára, ahol pünkösdi vasárnapján a sz. Teréz templomban bérmál.

Budánovics püspököt az odzsaci környékbeli falvakban, utján Würtz Pál odzsaci esperes-plébános kíséri.

Anyagi nehézségekkel küzdenek az angliai kommunisták

Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint a kommunista internacionálé Londonba küldte Ederleint, a németországi kommunisták egyik vezérét, aki annakidején megszervezte a németországi vörös frontosokat. A kiküldött érintkezésbe lépett az angolországi kommunista körökkel, tegnap pedig visszatért Németországba, hogy ott a moszkvai körökkel tárgyaljon.

Ederlein hírszerint a legrosszabb benyomásokkal távozott Londonból, mert az angliai kommunista pártot pénzügyileg és politikailag a tönk szélén találta és a kommunisták tudtára adták, hogy további moszkvai segítség nélkül nem hajlandók az ipari lázítási kampányt megszervezni.

Ederlein a berlini tanácskozások befejezése után visszatér Londonba, ha csak a hatóságok nem akadályozzák meg ebbeli szándékának végrehajtását.

Magyarországon javultak a terméskilátások

Budapestről jelentik: A földművelésügyi minisztérium tegnap kiadott termésjelentése, közli, hogy a legutóbbi két hét időjárása a normálisnál hűvösebb volt, csapadék azonban elég bőségesen hullott. A buza minősítő becslése országos átlagban jó és közepesnek mondható. A legjobb a minősítés Győr, Moson, Pozsony, Nográd, Hont, Bács és Csongrád megyében. Itt a termés minősítése jó, a többiben közepes.

Ugyanez az arány a rozsnál is. Legjobb a minősítése a zabnak, utána az árpa következik. A rétek és legelők jól állnak, kiváló szénatermésre van kilátás. A szőlő fejlődése minden tekintetben kielégítő.

Egyre emelkedik a rangooni zavargások halottainak száma

Londonból jelentik: A Daily Express Bombayból érkezett híradása szerint, a több napig tartó rangooni rémuralom áldozatainak száma 174 halott és több mint 1500 sebesült. A sebesültek és a halottak közül igen sokat borzalmasan megcsonkítottak. A kórházba szállított sebesültek közül mintegy nyolcvannak az állapota életveszélyes.

Budánovics Lajos püspök és Osztojics Szelimir polgármester is megtekintette a szubotikai iparostanoncok kiállítását

Szerdán osztják ki a díjakat a kitüntetett tanoncok között

A szubotikai ipartestületben már napok óta tart és vasárnap este zárul be a szubotikai iparostanoncok ez évi kiállítása. A kiállítást az ipartestület két legnagyobb termében rendezték meg és annak anyaga a szubotikai iparostanoncok kitűnő előre haladásáról és eredményes szakképzéséről tesz tanuságot. A kiállítás megtekintői számára kellemes meglepetésül szolgált a kiállítók nagy száma és a kiállítás anyagának változatossága. Budánovics Lajos püspök pénteken látogatásával tisztelte meg a kiállítást és megtekintette a szubotikai iparostanoncok ez évi munkájának az eredményét. A főpásztor hosszabb időt töltött az iparostanoncok kiállításának megismerésével, elbeszélgetett az iparosokkal és elismerését fejezte ki az eredmény felett, amelyről a kiállítás tett tanuságot.

Budánovics Lajos püspök után Osztojics Szelimir polgármester, Putnik Joszif iskolaigazgató kíséretében látogatta meg a kiállítást és a legnagyobb meglepedését fejezte ki a szubotikai iparosság munkája felett és lelkesítő beszédben további munkásságra buzdította őket. Osztojics polgármester az ipartestület vezetőinél és a jelenlevő iparosoknál a gazdasági helyzetük iránt érdeklődött és a kiállítás több részletének megtekintésénél elismerését fejezte ki. Legjobb Bory Béla, a barcelonai világkiállítás kitüntetett szubotikai mechanikus tanoncainak a kiállítása tetszett a polgármesternek. A polgármester a város legmesz-

szebbmenő támogatásáról biztosította a kitüntetett tehetségű szubotikai iparost.

A kiállítás legnagyobb érdekessége Márki Béla címfestő-tanonc munkái, amelyek komoly és értékes tehetséget reprezentálnak. A vasmunkások kiállításának különös nevezetessége Csupak Mihálynak a Rottmann-gyár tanoncának öntött Mária szobra, valamint Pletl Imre, a Ferrum-gyár tanoncának miniatűr szülőprése. A lakatosmunkák közül említésre méltó Titár Korita, Kákonyi Simón lakatosmester tanoncának vasból készült zászlótartója. Nagy feltűnést keltett Varga Flórián szövőmester terítő garnitúrája, amelynek minden egyes darabján Öfelsége Alekszandar király és a királyi család tagjainak művészikivitelű arcképe van beleszöve. Rendkívül érdekes a cipészek és papucosok kiállítása is. Általános feltűnést keltettek Turzó cipész tanoncának Copko Miklósnak, Pressburger cipész tanoncának Pljakovics Mihálynak és Polgár Rudolf felsőrészkesztő tanoncának Hegedüs Dánielnek a készítményei. Teodorovics Ilija péktanonc az udvari címert készítette el péksüteményből. A famunkák közül Fiszer Gusztáv inasának, Brauchler Péter tanoncának Szebenyi Istvánnak hatalmas óraállványa. A béna inasgyerekek értékes rajzokkal, a bognártanoncok közül Budimir Sztanko érdekes targoncájával tűntek ki a kiállításon. A díjakat szerdán délután osztják ki a kitüntetett tanoncok között.

Elfoglák a budapesti revolveres bankrablás tettesét

A bank egyik tisztviselője volt a merénylet értelmi szerzője

Megirtuk tegnap, hogy pénteken délben amerikai izű revolveres merényletet követtek el Budapesten, a Leszámitoló Bank Dorottya-uccai palotájában. A merénylő revolverrel a kezében arra kényszerítette, az egyik tisztviselőt, hogy bujjon bele az egyik szekrénybe, amelyet azután a rabló bezárt. Ezután magához vette az asztalon levő 161 ezer pengőt és az ablakon át megszökött. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a vakmerő támadó kézrekerítésére és az éjfél órákban sikerült is elfogni a revolveres merénylőt. A nyomozó hatóságok a merénylet elkövetése után nyomban megállapították, hogy a merényletet csak a helyi viszonyokkal ismerős egyén követhette el, aki azt is pontosan tudta, mikor és hol borítékolják az alkalmazottak havi fizetését.

A merénylet idején két tisztviselő tartózkodott a szobában. Az egyik Petrik Elemér, már harminc esztendeje a bank szolgálatában áll, megbízhatóságához kétség nem férhetett, a másik hivatalnok Zinober József aránylag rövid idő óta tisztviselője a Leszámitoló Banknak. A detektívek mind a két tisztviselőt kihallgatták a rendőrségen és Zinober szerepe az ügyben, már az első kihallgatás alkalmával gyanusnak tűnt fel. A detektívek nem tartóztatták le Zinobert

mert bizonyosra vették, hogy ha részes a merényletben, feltétlenül felkeresi cinkostársát. Zinobert követték is titokban, de a banktisztviselő az egyik zsufolt villamoson eltűnt a detektívek szeméi elől.

A nyomozó hatóságok időközben már megállapították, hogy Zinober jó barátságban állott Kovács János 19 esztendőes asztalossegéddel, aki a Remete ucca 3. számú házban lakik. Az éjszaka folyamán detektívek körülvették a házat, mert arra számítottak, hogy Kovács szökni próbál, vagy ellenállást fejt ki. Amikor a detektívek a szobába léptek, Kovács nyugodtan aludt. Felébresztették, és amikor a detektíveket meglátta, a következőket mondta:

„— Tudom miért jöttek az urak, én vagyok a tettese a Dorottya-uccai merényletnek“.

A detektívek házkutatást rendeztek a lakásban és hiánytalanul megtalálták az elrabolt 161.000 pengőt.

A nyomozóhatóságok minden fáradozása arra irányul, hogy a merénylet értelmi szerzőjét, Zinober József banktisztviselőt is kézrekerítsék. Zinoberről megállapították, hogy mindössze ötven fillérje van, ezzel messzire nem igen szökhet. Valószínű, hogy rövidesen rendőrkézre kerül.

Fehér márványkeresztet állítanak a szuboticei Ferenc-rendi templom előtti régi kereszt helyére

A szuboticei Szent Ferenc plébánia templom előtt régi kőkereszt áll, amelyet 1860-ban készített a tekintélyes szuboticei Kulundzsics család. A régi kereszt helyére ugyancsak a Kulundzsics család vallásos áldozatkészsége folytán új fehér márványkeresztet emeltek. A művészi kivitelű fehér márványkeresztet, amely lécsokos talpazaton fog állni, Palatinus József szuboticei kőfaragó mester készíti.

Háztartásának legnehezebb munkáját végzi el!

Schichtov Radion

pere sam! Kiméli a ruhát!

A báni hivatal megküldte a járási főnökségnek az aratási szerződésekről szóló rendelet szövegét

— A rendelet nem sokban különbözik a múlt évitől —

Jelentette a Reggeli Ujság, hogy a szociálpolitikai miniszterium az aratási szerződésekről szóló rendeletet elkészítette és azt elküldötte a báni hivataloknak. A dunabánsági közigazgatás mezőgazdasági osztálya a rendeletet már megküldte az egyes járási főnökségeknek, mivel úgy a földbirtokosokat (gazdákat), mint a mezőgazdasági munkásokat igen közelről érdekli a rendelet, azt teljes terjedelmében az alábbiakban közöljük:

„A mezőgazdasági munkaerőknek a Bánát, Bácska és Baranyai aratásnál való ezévi alkalmaztatásánál, a munkába fogadás szervezésénél és ellenőrzésénél ebben az évben is érvényesek azok a rendeletek, amelyeket elődöm által 1928 június 26-án, ZBr. 6994 szám alatt adtak ki.

E rendelettel kapcsolatosan és a kérdés rendezése, illetve megoldása céljából kiadnak e részletes utasítások azzal, hogy a helyi hatóságok kötelesek különös figyelemmel kísérni a vojvodinai mezőgazdasági munkásság helyzetét és gondoskodni azon adatok gyűjtéséről, amelyek szemmel tartandók a vojvodinai mezőgazdasági munkások munkaviszonyainak rendezése alkalmával, mert a mezőgazdasági munkások, szociális, gazdasági és nemzetiségi okoknál fogva, igen nagy jelentőséggel bírnak.

A munkások felfogadása alkalmával ügyelni kell arra, hogy lehetőség szerint első sorban helybeli munkások nyerjenek alkalmazást, különösen azok, akiknek nincs saját földjük és másodsorban más vidékekről jövő munkások.

Kivételt képezhetnek itt a passzív vidékekről jött munkások, ha helyzetük súlyosabb a helybeli munkások helyzeténél és oly munkások, akiknek munkábaállítását az illető vidék vagy tartomány, vagy pedig az állam különös érdeke követeli meg.

Mivel a mezőgazdasági munkások száma nagy, a munkaalkalom pedig korlátozott, szükségessé válik, hogy a munkát az egyes munkások között igazságosan osszák fel.

Például normális viszonyok között egy munkáspár kaszálásra legfeljebb hat kat. hold földet, megművelésre legfeljebb négy kat hold kukoricát, a cukorrépánál egy munkásra legfeljebb egy kat. hold számítható. Kivételt képez az az eset, amikor a munkáspárnak több mint egy gyermeke van vagy ha különben meg van terhelve nagyszámu és el nem látott családdal, vagy pedig ha azt megkövetelik a szociális és gazdasági természetű helyi viszonyok.

A munkásrész (természetbeni járandóság) megállapításánál figyelemmel kell len-

ni a mezőgazdasági munkásnak és családjának az illető évben való élelmezésre, azaz

a munkást és családját biztosítani kell a következő aratásig.

Ezzel kapcsolatosan ügyelni kell arra, hogy a szerződő felek betartsák a szerződést és a munkaviszonyokra vonatkozó helyi szokásokat; ezáltal ki lesznek küszöbölve a felesleges vitás esetek és nem fognak előfordulni zavarok a mezőgazdasági munkában.

Utasítanak a hatóságok, hogy alapítsák meg a keresetnek vagy a munkásrésznek egy bizonyos minimumát, amelyet a munkás család egzisztenciája érdekében feltétlenül be kell tartani.

Azonkívül meg kell állapítani minden munkanemmel azt a tényleges minimumot, amellyel a munkást és családját biztosítani lehet, hogy ezáltal a szociálpolitikai miniszterium bizonyos alapot nyerjen, amelynek alapján meg fogja állapítani a vojvodinai mezőgazdasági munkások jövőbeli részminimumát.

Az, ami a részre dolgozó munkásoknál érvényes, érvényben marad azon mezőgaz-

dasági munkásoknál is, akik napszámban dolgoznak. Oly helyeken, ahol szokás, hogy a munkások részükön kívül készpénzt vagy élelmiszereket is kapjanak, ügyelni kell arra, hogy a járandóságokat úgy számítsák ki, hogy megfeleljenek a részre dolgozó munkások járandóságainak. Alapul a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek en detail ára szolgálhat (január 1-től a mezőgazdasági munkák befejezéséig).

Gondoskodni kell, feltétlenül arról, hogy a felvett in natura vagy pénzbeli előlegek visszaadásánál a munkást ne használják ki.

A cséplőgépeknél alkalmazott munkásokat biztosítani kell az illetékes munkásbiztosító pénztárnál. Minden cséplőgépnél egy szabályszerű kézi győgszertár is legyen készenlétben

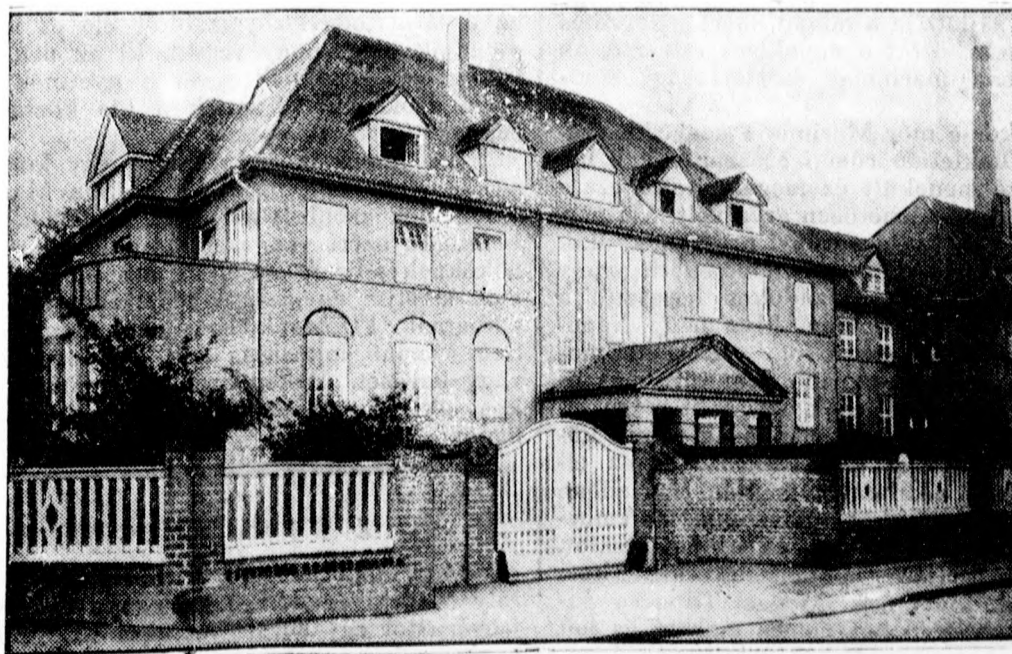
Ha a cséplőgépnél dolgozó munkást baleset érte, a gép tulajdonosa köteles gyors orvosi segélyről gondoskodni. Hogy a gépeknél minél kevesebb baleset forduljon elő, korlátozni kell a cséplőgépeknél a munkaidőt és ügyelni arra, hogy a gépeknél a munka reggel 3 óra előtt ne vegye kezdetét és esti 20 óránál tovább ne tartson, azzal természetesen, hogy a munkásoknak meg kell adni a szükséges pihenési időt és szokásos felváltást.

A szerződés feltételeit a felek szabadon fogják megállapítani a ZRBr. 6994/23. számú rendelet keretében.

A szerződés betartására egy bizottság őrökdi, mely a községi bíróból, két munkásból és két munkaadóból áll.

A bíró helyett a bizottságban a községi jegyző is lehet. E bizottság kötelessége gondoskodni a mezőgazdasági munkások sza-

A halál háza

A lübecki gyermekkorház, amelyben a sok következtében husznál több csecsemő Calmette-féle tífóvészellenes szérum oltá meg halt.

bályos és célszerű alkalmaztatásáról, úgy a munkások, mint a munkaadók érdekében. Ő illetékes a munkások és munkaadók között a szerződésekből kifolyólag keletkezett vitás esetekben.

Az aratás befejeztével, de legkésőbb 1931 január 31-ig a járásbírák és a községi bírák meg fogják küldeni az inspektornak, az inspektor közvetlenül be fogja küldeni a Szociálpolitikai Miniszteriumnak, mindazokat az adatokat, amelyek szükségesek: 1. hogy már a jövő évre vonatkozólag egy normatív szerződés legyen előírható a vojvodinai mezőgazdaságban előforduló összes munkanemek tekintetében; 2. hogy megállapíthatók legyenek a munkáskeresetek minimumai — in natura és készpénzben; 3. hogy a községekben, járásokban és a főispánoknál véglegesen legyenek megszervez-

hetők azok a bizottságok, amelyek gondoskodni fognak a mezőgazdasági munkaviszonyok teljes rendezéséről és 4. hogy értesítsék a Szociálpolitikai Miniszteriumot mindazokról a jelenségekről, amelyek a fenti kérdés tanulmányozásánál fontossággal bírnak.

Utasítatik a bánság, hogy ezeket az utasításokat és ZRBr. 6994/28. számú rendeletet, mely elegendő példányszámban van mellékelve, sürgősen küldje meg mihez tartás végett a Bácska, Bánát és Baranya területén levő járásbíráknak és községeknek.

Beograd, 1929. június 24.

A Szociálpolitikai és egészségügyi miniszter:

Dr. Drinkovics s. k.

Lenin özvegye Sztalin ellen fordult

Kinos belpolitikai feszültség Oroszországba Krupszkaja asszony miatt

Moszkvából jelentik: Szovjet Oroszország belpolitikai életében súlyos válság jelei észlelhetők, amelyek alighanem jelentős hatással lesznek az orosz birodalom további sorsára. Az utóbbi időben a kommunistapárt vezértitkára és a mai Oroszország rettegett diktátora: Stalin és Lenin özvegye Krupszkaja asszony között komoly nézeteltérések merülnek fel. Ez annál inkább feltűnő és nagyjelentőségű, mert hiszen ismeretes, hogy amikor a szovjet atyja Lenin-Uljanov Vladimir meghalt politikai örökébe a másik hírhedt szovjetvezér Trockij Leo mellőzésével Stalinra hagyta, mert őt tartotta az egyedüli alkalmas embernek arra, hogy az általa megkezdett „művet“ folytassa és befejezze.

Az ellentétek Krupszkaja asszony és Stalin között az utóbbi politikája miatt törtek ki. Lenin özvegye ugyanis élesen kritizálta Stalin eljárását a falusi lakosággal szemben és a politikai iroda tagjainak véleményével szemben arra az álláspontra he-

lyezkedett, hogy a diktatura az orosz parasztsággal embertelen módon járt el. Krupszkaja asszony csatlakozása az ellenzéki mozgalomhoz óriási feltűnést keltett Moszkvában. Stalin és hívei különböző módon már több ízben megkísérelték, hogy özvegy Leninnel kompromisszumot kössenek, azonban eddig az összes erre vonatkozó tárgyalások siralmas kudarcot vallottak, ami a Stalin-csoportra nézve, tekintettel a közgazdasági tanács elnöke Kuibyszew egy nyilatkozatában ugyancsak felszólította Krupszkaja asszonyt, hogy ellenzéki álláspontját adja fel és csatlakozzék a pártvezetés politikájához azonban ez sem járt eredménnyel. Ennélfogva kétségtelen, hogy a harc rövidesen teljes nyíltsággal tör majd ki, a Stalin-csoport és az ellenzék között, amely a száműzött Trockij helyett most új és hatalmas nagy tekintélyű vezető személyt kapott Lenin özvegyében, Krupszkaja asszonyban.

Ahol egy utcagyerek választja meg a köztársaságelnököt

— Idilli Europa legkisebb és legromantikussabb államában —

Riminiből jelentik: Olaszország egyik sarkában terül el egy sajtóságos kis köztársaság, amelynek neve San-Marino. Ez a kis törpeállam mintegy ezer méter magasságban fekszik az Adriai tenger színe fölött és alig 15 percre van a híres fürdőhelytől, Riminiből. A liliputi országban nagy esemény zajlott le a minap, mert jellegzetes ünnepségek között a napokban választották meg a san marinoiak köztársasági elnökét.

Amikor a mór Marinus a negyedik században Diokletian római császár elől a hegyek közé menekült és megalapította ezt a birodalmat, meglehetősen árva volt. Ma már 13.000 lakosa van a parányi országnak, akik félve öröködnék kis birodalmuk felett, amely az övék maradt évszázadokon keresztül a legideálisabb értelemben. Még nagy Napoleonnak is kicsorbult a foga ezen a kis mogyorón, mert San Marino nem tűrt más uralmat maga felett, csak azt, amit maga alkotott magának. Ez a manapság szinte különleges önállóság visszatükröződik az elnökválasztás alkalmával is. San Marinóban egyszerre két elnököt választanak az emberek: Egy nemes embert és egy parasztot. A választási eljárás mindenestre kissé komplikált. A Hatvanak Magas Tanácsa kiválaszt kebeléből hat nemes embert és hat földművest. Ezek aztán maguk között kiválasztanak három-három jelöltet. Ugy, hogy

három nemes és három paraszt jelölt áll egymással szemben. Ezután a magas tanács tagjai kis golyócskákat gyurnak össze és mindegyik golyóba belehelyezik a jelöltek neveit. A golyókat egy urnába helyezik, amelyet aztán a nagy templom oltárán helyeznek el. Ekkor behívják egy gyereket az uccáról, odaviszik az oltár elé és megmondják neki, hogy vegyen ki az urnából két golyót. Akiknek nevét a gyermek kivieszi azok elnökei lettek a kis köztársaságnak.

Azt hinné az ember, hogy egy köztársasági elnök sok pénzt keres. San Marino elnökeinek azonban nincs fix fizetésük. Jövedelmük azért van, mert a mindenkor elnököknek adja át az állam a sómonopoliumot, amelyet elnökségük ideje alatt kihasználhatnak. Fizetésük tehát attól függ, hogy San Marino lakossága sok sőt fogyaszt-e vagy keveset. Ilykép az a san marinoi lakos, aki szereti az elnököt jól megszózza naponta az ételét.

Alfonz király szerencséje

Madridból jelentik: Alfonz spanyol király Madrid egyik uccáján egy uccai sorsjegyarústól egy sorsjegyet vásárolt. A tegnapi huzáson a király sorsjegyét hatezer peseta nyereséggel kihúzták.

Az On világosszínű cipői olyanok lesznek mint az ujak, ha a Brauns

Vilbra

bőrfestékekkel újra befesti.

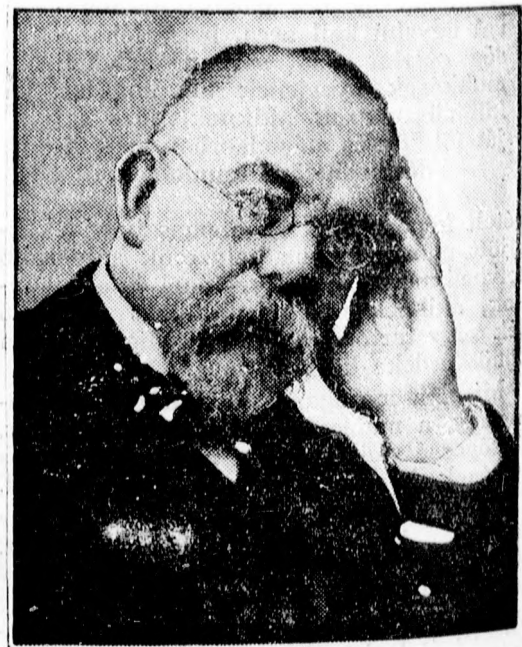
Aktatáskák, bőrdöngők, bőrszékek stb. szintén olyanok lesznek, mint az ujak. - Kapható minden festéküzlet-bőrkereskedés- és drogériában. 167

Festékgár **VILIM BRAUNS, CELJE**

Meghalt az elcsereált orvosság miatt

Lübeckből jelentik: Lübecknek a számos áldozatot követelő Calmette-botrány mellett újabb szenzációja van. Az ottani rendőrségre ma feljelentés érkezett, amely szerint Spiegel Rudolf 65 éves ácsmester elcsereált orvosság bevétele következtében hirtelen meghalt. Kiderült, hogy a szívbaja miatt a patikában rendelt gyógyszer helyett digitalis tinkturát adtak neki, amelyet egy másik betegnek irtak volt elő. A gyógyszer-tárban észrevették a tévedést, de Spiegel még mielőtt figyelmeztetni lehetett volna, bevette az orvosságot és röviddel azután meghalt. A szakértők véleménye szerint a digitalis is szívbajosok számára való gyógyszer és így a beteget nem ölthette meg. Eszerint az a feltevés mintha Spiegel halála digitalistól következett volna be tévesnek látszik. A halál biztos okát majd a boncolás állapítja meg.

A tüdővész bacilusok felfedezője halálának huszadik évfordulója

Dr. Koch Róbert titkos tanácsos, egyetemi tanár, a tüdővész és kolera bacilusok felfedezője husz évvel ezelőtt, 1910 május 27-én meghalt. Koch professzor 1905-ben elnyerte a Nobel-díjat.

Tegnap tartották meg a gyári erdőipar országos szövetségének évi közgyűlését

Az évi jelentés szerint a konjunktúra tavaly véget ért és az illetékes tényezőknek óvatosaknak kell lenniök

Az erdei termékek gyáriparosainak szövetsége tegnap, május harmincegyedikén tartotta meg évi közgyűlését Zagrebban. Ennek a közgyűlésnek gazdasági szempontból egyik legérdekesebb pontja a vezetőség jelentése volt a múlt évi munkálkodásról, a faipar gazdasági helyzetéről és kilátásairól. A jelentés szerint ezek a kilátások nem a legbiztatóbbak. Országunkban ezidőszent 347 gyáripari fűrésztelep van, kisebb fűrésztelep pedig 2543. Fűrésztelepeink évi kapacitása 14-15 millió köbméter, a befektetett tőke pedig mintegy négy milliárd dinár körül mozog. A faiparban mintegy hetvenezer munkás kap állandó kenyeret, ugyanennyi pedig szezonban. Ehhez járul még a parasztbérlők száma, mintegy ötvenezer.

Faiparunk konjunktúrája kétségtelenül a múlt év első felében érte el tetőpontját

és a kivitel számai minden előző évit meghaladták. Általában azt lehet mondani, hogy az 1929 esztendő a kivételesen nagy konjunktúra ideje volt a faiparban, amit a na-

gyon erős tél is elősegített. Ezzel szemben az idei enyhe tél következtében nagyon meg növekedtek a faraktárak. A kivitel az utóbbi időben esett. A jugoszláv fa különösen a svéd, finn és lengyel fában talál erős versenytársra. Azt a válságot, amelyet a északi államok már előbb éreztek, mi csak a múlt év végén és az idei év elején kezdtük érezni. A jugoszláv fának különösen a tölgynek messze földön jó híre van.

A jelentés ezután részletesen foglalkozik az egyes fafajtákban előállott helyzet ismertetésével, majd a Szovjetország által újabb piacra dobott nagy famennyiségek által előállott versennyel foglalkozik. Az orosz fát nagy tömegekben dobták az európai piacra, igen olcsó árban. Az orosz fa konkurrenciája egyelőre nagyon letörte az árakat. Sajnos a múlt évek konjunktúrája nem volt elég erős ahhoz, hogy faiparunk nagyobb tartalékalapokat gyűjthetett volna, éppen ezért — fejezi be a jelentés — nem lehet optimisztikusan tekinteni a jövőbe és tényezőink legnagyobb elővigyázatosságával és óvatosságával kell a jövő felé haladnunk.

Hatszáznegyven dinárra értékel a lengyel bíróság egy csókot

Amerikában százezer dollárba, Berlinben tíz márkába kerül

Varsóból jelentik: A lengyel főváros törvényszéke egy fiatal ember ügyét tárgyalta, aki egy szép februári hajnalban, amikor a bálból haza felé tartott, egy megbocsáthatatlan bünt követett el. Ahelyett, hogy a családi autót használta volna, jó kedvében a legdemokratikusabb közlekedési eszközre, a villamosra szállt, amely ilyenkor hajnalban tele volt munkába siető emberekkel. Út azonban közöttük egy fiatal leány is, aki a pályaudvarról jövet utazott hazafelé. A fiatal ember ezzel a leánnyal került szembe. Amint a tárgyaláson elmondotta, a leány szemében valami különös melankoliát fedezett fel és az ajkán mintha unalom ült volna. Az csak természetes, hogy a fiatal ember a villamosozás egész ideje alatt a leányban gyönyörködött. A kocsi vezető, mint ahogy a hajnali és a késő éjszakai órákban szokásos, kedvetlenül vezette a kocsit és egyszerre csak akkorát zökkent a villamos, hogy az utasok egymásra estek. A fiatal ember — talán nem is akarata ellenére — a szemben ülő leánnyal ütközött össze és hogy hogy nem, megcsókolta. A következő pillanában éles sikoltás tette figyelmessé az utazókat a különös incidensre. A sikoltás nyomán azonban nem felháborodás, hanem általános derűtség támadt, ami végkép kétségbeejtette a leányt. Rendőrért kiáltott, a villamos megállt, a rendőr jött és most már az események hivatalos szabályszerűséggel perregtek tovább.

Ily előzmények után került a történet hőse a varsoi törvényszék elé. A fiatal embert még hozzá rendőrral vezették elő, mert nem kapta meg az idézést. A tárgyalás nagy komolysággal, idilikus csendben folyt. A fiatal ember nem tagadta a csókot, csak enyhítő körülményekre hivatkozott. A leány ügyvédje viszont megfelelő kártérítést kért a női becsületében megsértett urileány részére. Előadta, hogy Amerikában a legutóbb százezer dollár kártérítésre és büntetésre ítélték egy magáról megfélekedzett férfit, aki a nyilvánosság előtt csókot rabolt. Hozzátette azonban, hogy tekintettel a lengyel viszonyokra, ő természetesen nem támaszt

ilyen óriási követelést, de úgy véli, méltányos ítéletet hozna a bíróság, ha ezer zloty kártérítésre kötelezné a vérmes ifjút. Természetesen az alperes ügyvédje sem hagyta magát és a német joggyakorlatra hivatkozván, előadta, hogy Németországban átlag tíz márka kártérítést ítélnék meg a sértett leánynak az ilyen enyelgésért. A lengyel bíró ezt a beszédet is figyelmesen végig hallgatta, azután már ki is hirdette ítéletét:

— A lengyel köztársaság nevében száz zlotyra büntetem az alperest és ezt az összeget erkölcsi kártérítés fejében a panaszos kisasszonynak kell fizetnie.

Száz zloty Jugoszláviában 640 dinárnak felel meg. A lengyel bíróság tehát az arany középutat választotta az amerikai és német igazságszolgáltatás által megállapított csók árfolyama között. Ami az ítélet kihirdetése után történt, az már kissé romantikusan hangzik, de állítólag tény. A fiatal ember elővette pénztárcáját, könnyed meghajlással átnyújtotta száz zlotys bankjegyet önagységának és így szólt:

— Most pedig engedje meg kisasszony, hogy a száz zlotyért cserébe két dolgot kérhessek: bocsánatát és kezét...

A leány fülig pirosan, de boldogan teljesítette mind a két kérést. A februári hajnalban történt incidens így jut romantikus happy endhez Varsó egyik templomában.

Sikeresen befejeződtek az osztrák-magyar kereskedelmi szerződéses tárgyalások

Budapestről jelentik: A magyar és osztrák kormány megbízottai által, a két állam közötti kereskedelmi szerződés újabb revíziója ügyében hosszabb idő óta folytatott tárgyalások tegnap Budapesten befejeződtek.

A megbízottak pótegyezményt parafáltak, amelyet véleményezés és jóváhagyás céljából a két kormány elé terjesztenek.

Loucheur elutazott Budapestről

Budapestről jelentik: Loucheur volt francia miniszter tegnap reggel 7 óra 5 perckor a nyugati pályaudvarról elutazott Budapestről. A miniszterelnök képviselőjében Barczit-házi Bárzsi István miniszterelnökségi államtitkár jelent meg a pályaudvaron az elutazó francia politikus elbucsztatására.

Gyengén öntözik a noviszádi uccákat

Korzó idejére el kellene tiltani a kocsiforgalmat a főútcán

Az utóbbi időben mind gyakrabban lehet Noviszádon hallani a panaszt, hogy a noviszádi uccákat meglehetősen gyengén öntözik és az uccák pora egyre veszedelmesebb arányokban növekszik. Különösen az utóbbi napokban, mióta a melegség forrósággá növekedett, olyan porfellegek szállnak egy-egy elrohanó autó után, hogy az embernek jó sokáig kell csukott szemmel és befogott orral haladnia, ha csak azt nem akarja, hogy a szeme tele legyen porral és tüdejében egyetlen másodperc alatt a baktériumok milliói ne rakodjanak le. A város vezetősége, amely dicséretes buzgalommal igyekszik a nagyvárosiasság felé fejlődő Noviszádon minél nagyobb rendet tartani, nagyon helyesen tenné, ha

radikálisan intézkedne, hogy a forró nyári napokon intenzívebben locsolják a nagyobb torgalmu uccákat, amelyeknek porát az építkezések is erősen fel-növelték.

Ugyancsak sok a panasz amiatt, hogy az esti és vasárnapi korzókon a kocsiforgalmat nem tiltják el a korzónál. Az ország minden városában szigorúan tiltva van, hogy a korzó idején kocsik zavarják a sétálókat. Igaz, hogy Noviszádon a korzó helye is változni szokott és az új Kraljica Mária utnak, valamint a Tomiszláv királyfi hid alatti szépen kiépített résznek is sok kilátása van arra, hogy a jövőben korzóvá avanszálljanak de addig sem ártana valamilyen ideiglenes megoldás, hátha fel lehetne támasztani a Kraljica Maria szállodától a postáig terjedő régi esti korzókat, amelyek annyira népesek voltak és amelyek az utóbbi időben annyira kimentek a divatból.

Jelentékenyen kibővítik a novivrbászi katolikus templomot

A hívek tízedrészét sem képes befogadni a mostani templom

Novivrbász község az utóbbi időben igen szépen fejlődött és lakossága 1920 óta több mint háromezer lélekkel szaporodott. A község fejlődésével kapcsolatosan a római katolikus egyházközség is nagy fejlődést mutatott fel, úgy hogy a régi templom, amely nemrég az összes hívek befogadására elegendő volt, ma már a hívek tízedrészét is alig tudja befogadni. Ezért már régebben felmerült a terv, hogy a templomot kibővítsék, de ezek a munkálatok olyan összegeket követeltek, amelyeket a vrbászi katolikusok nem képesek elviselni. Ép ezért úgy határoztak, hogy gyűjtést fognak rendezni és a gyűjtés eredményét fogják a templom kibővítési céljaira felhasználni. A vrbászi katolikusok remélik, hogy ily módon hamarosan már sor kerülhet a templom kibővítési munkálatainak végrehajtására.

Üldözése közben a Begába ugrott egy betörő

A rendőrség kimentette és letartóztatta az életuntat

Beeskerekről jelentik: Filmszerű betörő-üldözés volt pénteken este Beeskereken. A rendőrség igazoltatott egy gyanúsán viselkedő férfit, de az illető

igazolmányai felmutatása helyett hirtelen futásnak eredt, leszaladt a Doszitej hidról, ahol az igazoltatás történt a Bega partra és itt igyekezett egéruat nyerni.

a detektívek azonban mindenütt a nyomában voltak. Már már elfogták a gyanús menekülőt, amikor az

hirtelen elhatározással beugrott a Begába.

Néhány méternyire uszott, majd eltűnt a víz felszíne alatt és mire a folyó felvetette a fuldoklót, már odaért a csónakon segítségére siető rendőrség is és

az életuntat letartóztatta.

Kihallgatásakor kiderült, hogy Popov Gyorgye kikindai napszámos, aki szerdán éjjel betört és kifosztotta Ratonovics Gyorgye magántisztviselő kikindai lakását. Zsákmanya! Beeskereken akarta értékesíteni és a nagymennyiségű ruha és fehérneműt egy magánháznál helyezte el. Eppen helyszíni szemlét akart tartani, amikor váratlanul igazoltatták. Popov kijelentette, hogy leleplezése feletti szegényében akart megválni az ettől

Tégla legjobb minőségű, minden mennyiségben raktárunkról, valamint vagontételekben legolcsóbban kapható. Ugyasintán TETŐCSEREPEK u. m. kanizsal Marsalle, 1488 Bohn, és apatini kis sárga cserepek **VINKOVITS fatelep** Novisad, Futaki ut., a közportház közvetlen közelében. Tel. 22-57

A Kereskedelmi és Iparbank r. t. Novisad
a furdődény alkalmából felhívja a t. közönség figyelmét
SAFE-DEPOSIT-ja ir a
Rekeszek évi 200 dinártól feljebb bérelhetők 2272

BEOČINI 1582
Portland cement, mész, téglá, cserép
minden mennyiségben kapható **Krajačević fatelepén** Telefon 21-65 NOVISAD

A Srpska Banka d. d. u Zagrebu filijala u Novom Sadu Zalogosztálya
ezennel felhívja mindazokat az ékszer kézzizálog tulajdonosokat, akik a kamalfizetéssel 30 nappal hátralékban vannak, hogy kézzizalogukat mielőbb rendezzék, mert ellenkező esetben ékszereik f. hó 17-én nyilvános árverésnek lesznek kitéve eladás végett.

HEITZ SZÁLLODA
Van szerencsém értesíteni a m. t. közönséget, hogy az azelőtti odzsaci
„Hotel Kraus“
1930. május 1 óta az én tulajdonom s az én vezetésem alatt áll. A szállodát alaposan renováltam; úgy az étteremben, mint az ujonnan épített vendégszobákban a legmesszebbmenő kényelemben és a legfigyelmesebb kiszolgálásban lesz része. Gőzfűtés és vízvezeték. Jó konyha. Hideg és meleg ételek a nap minden szakában. Tiszta borok. Kedélyes borozó. Mérsékelt árak. Naponta cigányzene.
Nagyon örülnék, ha Önt a jövőben is vendégemül üdvözölhetném.
Heitz Péter, szállodás

— Aki sovány, és ideges, vagy álmatlanságban szenved, igyon Gereber-féle **DUPLA MALATA >GOLIAT<** fekete sört.

A tavasz és nyár a legjobb évszakok a vér erősítésére

A vér aránysulya az emberi testhez viszonyítva 1:13-hoz. Eszerint egy 78 kiló sulyu emberi testben 6 kilo vérnek kell lennie.

A vér a test legfontosabb éltető folyadéka, táplál és fentart beunünket.

A vér összetételének legfontosabb anyaga a vas. Amint elveszti a vér a vastartalmát, nem képes tovább táplálni a testet.

Azoknál a személyeknél, akiknek vére elveszti vastartalmát, vérszegénység, sápadtság, álmatlanság, étvágytalanság és idegesség tünetei mutatkoznak.

A vastartalom elvesztése sokszor külső behatások folytán is bekövetkezhet. Így azok, akik keveset vannak levegőn, nehéz testi munkát végeznek.

gyakran szenvednek ebben a betegségben, leggyakoribb azonban ez a jelenség a 12-15 év közötti serdülő gyermekeknél.

Ezek a tünetek eleinte természetesen csak csekély visszahatásban mutatkoznak meg, később azonban súlyosabb következményei is lehetnek.

A következményeket minden nehézség nélkül meg lehet akadályozni. A tudomány felfedezte azt a vastartalmu szert, amelyet a gyomor minden nehézség nélkül emészt meg.

Ilyen készítmény az orvosok által közismert és ezek meg ezrek által kipróbált **ENERGIN** kinaszbor. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Egy üveg ára 40 dinár.

Az elnök rendreutasította az egyik védőt, mert megsértette az államügyészt

A zagrebi terroristák bünperének tegnapi tárgyalásán az elnök dr. Kiszics Miha ügyvédnek, Matekovics Sztepan védőjének adja meg a szót. Dr. Kiszics védő beszédében a következőket mondja:

A látszat szerint az államügyész nem kísérte figyelemmel a tárgyalást és ezzel lehet magyarázni befejezőszavaiban azokat a vonatkozásokat, amelyeket a terrorista szervezetről mondott. Mintha csak átszuszonyokálta volna a tárgyalást...

Az elnök megjegyzi: Így nem lehet egy állami tényezőről beszélni, bármelyik peres fél részéről hangozzanak is el az ilyen kijelentések. Önnek más módja is van arra, hogy tézisét megindokolja.

Védencem Matekovics — folytatta tovább a védő — két büncselekmény miatt áll vád alatt: Résztétel a terrorista szövetségben és a Kaledin kapitány elleni merénylet ügyében. Egyáltalában nincs bizonyítva, hogy ilyen egyesület fennállott és nem nyert megerősítést az sem, hogy Matekovics bármilyen megbeszélésben résztvevő volna, amely megbeszélésnek terrorisztikus lett volna a karaktere. De akkor is, ha megállapítanák, hogy Matekovics végrehajtotta azt a büncselekményt, amellyel vádolják, a vád minősítése nem állhatna fenn, mert nem lőtt rá a hatóságok képviselőjére, aki akkor kötelességét végezte. Kaledin teljesen privát minőségben a színházból tért haza.

Ami azonban a legfontosabb, nem lehet megállapítani, hogy a támadó Matekovics volt. Büncösségére nézve csupán Paverovalomása lehet terhelő. Ha a bíróság ezt elfogadhatónak tartja, úgy azt mint egészet kell tekintetbe venni és analizálni kell Paveroval egész vallomását. Ebben az esetben is a vallomással szemben nagyobb óvatosságnak kell lenni.

Ezután Matekovics Sztepan védelmében dr. Odics Ante ügyvéd adja elő védelmét, aki szintén hangsúlyozza Matekovics ártatlanságát. Szerinte a Matekovics eset legalább is tisztázatlan. Matekovics a vád szerint olyan emberek köré került, akiket nem is ismert, ezektől revolvert kapott és másnap rálőtt Kaledin kapitányra. Az ügyvéd nem akarja aprólékosan boncolgatni az ellentmondásokat, csak általánosságban mutat rá a feltűnőbbekre. Jobb kilencvenkilenc büncöt felmenteni, mint egyetlen ártatlant elítélni. Igaz, hogy a titkos szervezetek alapításánál nincsenek külső formák, viszont igen erős belső kötelékek és szankcióik vannak. Ebben az esetben pedig mindez hiányzik.

A védő ezután igen részletesen fejtegeti a hatósági szerv és az állami szerv fogalmait egész sor szakirodalmi könyvből idézve. Beszéde végén kéri a bíróságot, hogy Matekovicsot helyezze szabadlábra.

Dr. Stambuk Ante Pavero védője beszél ezután és rámutat arra, hogy a vádnak három fontos elemet kellett volna bizonyítani. Először azt, hogy a vádlottak találkoztak és elhatározták, hogy egyes vezető személyeket meggyilkolnak, másod-

szor, hogy ehhez szükséges fegyvereket beszerették és harmadszor azt, hogy a vádlottak helységről-helységré járnak és ott keressek azokat a személyeket, akiket megakartak gyilkolni. Mindezt azonban a vád nem tudta bebizonyítani.

Dr. Heier Sztepan, Bán Iván védője azt állítja, hogy a vád nem tudott semmi pozitívumot bebizonyítani. Ezzel szemben azt mondja, hogy a vádlottak még csak kísérletet sem tettek törvényellenes cselekedet végrehajtására. Lehet, hogy ilyet gondoltak, de az államvédelmi törvény csak a kísérletet bünteti és nem a gondolatot.

Az elnök ezután délután egy órakor a tárgyalást berekeszti és annak folytatását hétfő délelőtt nyolc órára tűzte ki.

Székely divatáruház
olcsó selyemvásárja
június 22-ig tart

Ne mulassza el az alkalmat és selyemáru szükségletét a vásár tartama alatt szerezze be.

MÜSELYMEK

„Dagmar“ métere **26** din.
„Sevilla“ métere **50** din.
„Parisette-Bemberg“ **50** din.
„Amourette mousseline“ m. **60** din.
árakon

és ezenkívül a nyári idényre beszerzett nagymennyiségű összes

selyem méteráru napi áraiból 20%

engedményt adok, illetve a pénztárnál visszafizetek

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen drága halottunk

Czervész Alajosné

temetésén részvétükkel és rengeteg koszoru- és virágadományokkal igyekeztek mérhetetlen nagy fájdalomukat enyhíteni.

Novisad, 1930. május hó.

A gyászoló család

Felmentették a rágalmazás vétsége alól Perics Rada csurugi községi pénztárost, aki azt mondotta, hogy a gyógyszerár nem adhat ki orvosságot egyik orvos receptjére

Érdekes tárgyalás a noviszádi törvényszéken mint felebbezési bíróságon

Dr. Jovánovics György csurugi orvos a múlt év őszén feljelentette a zsabalji járásbíróságon Pérics Rada községi pénztárost, aki a felperes szerint rágalmazást követett el ellene, olyan híreket terjesztve, hogy a csurugi gyógyszerár nem adhat ki orvosságot azokra a receptekre, amelyeket dr. Jovánovics ír elő. A zsabalji járásbíróság a múlt év novemberében megtartott tárgyaláson Pérics Radát husz napi elzárásra és ötszáz dinár pénzbüntetésre ítélte, ami ellen Pérics a noviszádi másodfokú bírósághoz felebbezett. A noviszádi büntető felebbezési bíróság tegnap tárgyalta másodfokon ezt az ügyet. Pérics Radát a tegnapi tárgyaláson dr. Lemaies Jován ügyvéd védelmezte, aki aktákkal bizonyította, hogy a zsabalji körorvostól, dr. Sztójkoviestól átirat érkezett a csurugi községhez, amelyben a körorvos utasította a csurugi gyógyszerészt, hogy orvosságot dr. Vulcanovics Dija, dr. Tajdics Velimir és dr. Sztajics re-

ceptjeire adhat ki. Erre az aktára Jovánovics dr. neve nem volt rávezetve, de az sem, hogy az ő receptjeire nem lehet orvosságot kiadni. Pérics Rada ezt több ember előtt is elmondotta és esodálkozásának adott kifejezést, hogy dr. Jovánovics neve nincs megemlítve az aktán.

Jovánovics dr. ezzel szemben azt igyekezett bizonyítani, hogy Péricsnek mint községi jegyzőnek nem lett volna szabad nyilvánosságra hoznia a hivatalos titkot. Dr. Lemaies a tegnapi tárgyaláson ezt is visszautasította és kijelentette, hogy védenec nem árulta el a hivatalos titkot, mivel az akta nem volt bizalmas, amit a bíróságnak be is bizonyított.

A másodfokú bíróság dr. Gavrilovics noviszádi ügyvédnek a felperes képviselőjének meghallgatása után úgy döntött, hogy Pérics Radát felmenti a rágalmazás vádjáról.

HIREK

Június

1

Vasárnap

Rom. kat.: Pamfu. Protestáns: Pamfu. Gör. kel. (máj. 19) Patrikije. A nap kel 3 óra 56 perckor, nyugszik 7 óra 16 perckor.

Időjárás: Az egész országban meleg volt. Noviszádon tegnap délben árnyékban 30 fok volt a hőmérséklet.

Időjóslás: Továbbra is derült idő várható gyenge széllel. Noviszádon átmeneti felhőzet mellett a hőmérséklet 16 és 28 fok között váltakozik.

Katolikus szülők figyelmébe!

Iskolai beiratásnál fontos tudnivaló!

Az iskolatörvény 43. szakasza értelmében a szülőknek gyermekeik beiratásánál nyilatkozníok kell, hogy pap tanítsa-e gyermekeiket hittanra, vagy csak tanító.

Minden katolikus szülő tisztában van azzal, hogy lelkiismeretbeli súlyos kötelessége (Egyh. Törvk. 1113. kan.) gyermekeit vallásosan nevelni. Ezen vallásos nevelést és hitoktatást, úgy ahogy kat. vallásunk és az egyház követeli — teljes mértékben esakis papjaink végezhetik, akik erre első sorban kiképezve és hivatva vannak.

Miért is katolikus szülőink mind személyesen menjenek el gyermekeiket beírattatni (ugy most, mint a jövő tanév elején) és kérdés nélkül el ne felejtsek követelni, hogy gyermekeiket katolikus papjaink tanítsák hittanra.

Ezen óhajt ne csak az előkészítő vagy első osztály, hanem az összes osztályok gyermekeinek szülői fejezzék ki az illető iskola igazgatója előtt.

— Ma adják át a Szent Száva rend ötödik osztályát Cseljuska Márton odzsaci adóügyi főnöknek. Öfelsége a király a napokban érdemeire való tekintettel a Szent Száva rend ötödik osztályával tüntette ki Cseljuska Márton odzsaci adófőnököt. A kütüntetést ma délelőtt fogja átadni Cseljuskának ünnepélyes keretek között Jovánovics A. Zsivko főszolgabíró.

— A noviszádi szerb iparoszövetkezet hatvanéves jubileumának ünnepségei. A noviszádi szerb iparosok szövetkezete Dunjics Radoszláv bán védnöksége alatt június 8 án pünkösd vasárnapján tartja fennállásának hatvanéves jubileumi ünnepségeit, amelyen a noviszádi női zeneegyesület, a Neven iparosdalgylet, a Földműves Dalgylet, az Iparosifjuság köre, a Szokol társaság, a Polgári Magyar Daloskör és a Frohsinn német daloskör vesznek részt. Az ünnepség részletes programját jövőhéten közöljük.

— A zsidó-amerikai operettszínház vendégszereplése Noviszádon. A világhírű zsidó-amerikai operett együttes vasárnap, június elsején kezd meg a noviszádi Szloboda nagytermében vendégszereplését J. Rumljinszky: Az aranykatona című háromfelvonásos operettjével.

— Betörték egy Csantavir melletti tanya. Tegnapelőtti éjszaka Kozma János Csantavir melletti tanyáján betörők jártak, akik az éléskamrából 220 kilogramm zsirt, szalonnát és sonkát elvittek. A csendőrség keresi a tetteseket.

— Legujabb fűző modellek az új divat hoz, L. Barthnál, Noviszád.

Dr. Labmann fürdődresszek Fuchsna!

Öfelsége Mária királynő elutazott Splitből

Splitből jelentik: Öfelsége Mária királyné Petár trónörökösrel, Tomiszláv és Andrija hercegekkel tegnap elutazott Splitből.

A kikötőig vezető utvonulat a lakosság ezrei lepték el és lelkes ovációval bucsuztak a királyi család tagjaitól.

Hirek néhány sorban

A budapesti törvényszék vádtanácsa a halálos autóelgázolás miatt letartóztatott Faldy Sári színésznőt tízezer pengő kaució ellenében szabadlábrahelyezte.

Horthy Miklós Magyarország kormányzója a magyar honvédség új főparancsnokává Kárpáthy Kamilló altábornagyot nevezte ki.

Az amerikai Santiago di Chile mellett egy vasuti kereszteződésnél egy teherautó beleszaladt egy személyvonatba. Hat személy meghalt, harminckettő megsebesült.

A berlini esküdtszék Jeremiás román, Katz magyar és Weisz csehszlovák állampolgárokat egyenként két évi és egy hónapi fegyházra ítélte, mert egydollárosokat százdollárosokra hamisítottak.

Júniusban Newyorkból Budapestre repül Magyar Sándor pilóta. Magyar Sándor tulajdonképpen álnév és némelyek azt hiszik, hogy a pilóta Horthy Istvánnal, Horthy Miklós legidősebb fiával azonos, mások viszont Wilczek Sándor volt pilótafőhadnagyot sejtik a név mögött.

Radio — termál Lasko. Celje mellett. Szlovénia legszebb gyógyfürdője; az előidényben június 15-ig teljes ellátás és lakás napi 55 dinár, fürdők 10—20 dinár. Radioaktív termál források, 38.5 C. hőfokkal. Radio terápia. Hegy és légfürdők. Gyönyörű kirándulások. Gyógyit: reumát, isiászt, ízületi és idegbetegségeket, női betegségeket, hólyaghurutot, arterio-szklerozist stb. Elsőrendű konyha. Teljesen ujonnan renoválva.

Jugoszlávia—Hungária 2:0 (0:0)

Szaboticaí ZsAK—Oszijeki Gradjanszki serlegmérközés lesz ma délután Oszijeken az Odzsaci Kupáért.

Szombat, május 31

TERMENYTŐZSDE ZARLATOK

Noviszád. Buza 76 kgos szerémi 175—180, 77 kgos bácskai 200—202.50, szerémi 180—182.50, 78 kgos bácskai 202.50—207.5, tiszai uszályrakomány 205—210, felsőbánáti 200—205, rozs 125.00, árpa 107.50—112.50, zab 125.00—127.50, tengeri bácskai 94.00—96.00, Szombor vidéki 95—97.50, uszályrakomány 97.50—100, bánáti 90—92.50, uszályrakomány 97.50—100, szerémi Sid vidéki 95—97.50, uszályrakomány 97.50—100, június 97.50—100. Export malom irányarai május-június 30 nap kassza vagy egy és fél százalék skonto, nullás gg és g 330, kettes 350, ötös 275, hatos 215, hetes 135, nyolcas 90—95. Egyéb malom effektív kötései, bácskai nullás gg 332.5—342.50, g 330—340, kettes 295—305, ötös 235—245, hatos 165—175, hetes 115—125, nyolcas 80—90. Buzakorpa 65—75.

Irányzat: Változatlan. Forgalom: Buzában 26, tengeriben 21, lisztben 3, zabban 2 és korpában 1 vagon.

Csikágó. Buza: Szilárd. Május 105.50, július 108 ötnyolcad, szeptember 111.50, december 115.50. Tengeri: Alig tartott. Május 8 háromnyolcad, július 81 hétnyolcad, szeptember 81 hétnyolcad, december 76.50. Zab: Csendes. Május 37.5, július 39.5, szeptember 39 háromnyolcad, december 42.5. Rozs: Tartott. Május 61 egynyolcad, július 64 egynyolcad, szeptember 68 háromnyolcad, december 72.75.

Rogaška Slatina. A Donat forrás eredményesen gyógyit epeköves bántalmakat, kronikus ephólyagyulladás, bélrenyhséget, a legeredményesebben használ elhízás ellen, cukorbetegségnél, aranyeres és eszoz bántalmaknál.

Gyermekkoesi nagy választékban, esoda olesó árban. Hemler butorüzlet, Noviszád.

Deszkát, lécet és épülettát
legolcsóbban LIŠIĆ FATELEPÉN Temertal ut
CSATORNÁN TUL

— **Ischiásnál** egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz reggel éhgyomorral véve biztosan előmozdítja a gyomor és a belek működését s ennek következtében csakhamar a megkönnyebbülés jóleső érzése tölti el a beteget. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a **Ferenc József** víz a máj és a végbél felé irányuló vértódlásoknál, valamint aranyérel és prostatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Egy szubotocai származású zongoraművész nő hangversenye a beográdi rádióban. A beográdi rádió meghívására Pataky Cora, a kiválóan tehetséges szubotocai származású fiatal zongoraművész nő június 6-án este hat órakor hangversenyezni fog a beográdi rádió stúdiójában. Pataky Cora, akinek a hangversenyt nagy érdeklődéssel várják Szuboticián, Beethoven, Schubert és Chopin műveiből állította össze rádió hangversenye műsorát.

— **Balázs Árpád** festőművész noviszádi portrékat rajzol a Vreme részére. A Reggeli Újság olvasóközönsége is jól ismeri Balázs Árpád festőművészt, aki Noviszádon és a Vajdaság minden jelentékenyebb városában tartott már jó sikerült képzőművészeti kiállításokat és akinek alkotásait nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is megbecsülik. Balázs Árpádot nemrég rajzolójává szerződtette a beográdi Vreme és Balázs most a nagyobb jugoszláv városokat járja be, ahol a nevezetesebb egyéniségek portréit rajzolja meg és a jellemzőbb és szebb épületeket örökíti meg. Szubotica és Pansevo megrajzolása után most Noviszádra érkezett Balázs Árpád, aki itt is több portrét készített, amelyek a Vremeben fognak megjelenni. Balázs Árpád két napot töltött el Noviszádon és ma utazik vissza Beográdba.

— **Dr. Haim Alfréd** noviszádi bőrgyógyász szakorvos rendelőjét június 2-án Zseljeznicska 26 alá helyezi át.

— **Lázadás egy németországi javítóintézetben.** Stettinből jelentik: A kückenmühlei javítóintézetben pénteken zavargásra került a sor. Az intézet tizenegy növendéke megszökött, az utánuk siető felügyelőket a szökevények megtámadták és bántalmazták. A felügyelők közül egyet agyonverték. Végül is lovasrendőröknek sikerült az egyik közeli erdőben valamennyi szökevényt megtalálni. Miután a suhancok ellenállást tanúsítottak, a rendőrök kénytelenek voltak gumibotjaikat használni. A suhancok közül többen súlyosan megsebesültek. Tizenegyet újból visszavitték az intézetbe, három még szökésben van.

A **Csantaviri Atlétikai Klub** június elsején a klub pénztára javára szegfűbajlat rendezt. Kövecz Gyuláné vendéglőjének összes termeiben.

— **Kopottá vált bőrtárgyakat** nem szívesen használunk, noha a bőr még jó állapotban van. Nem kár értük? Van azonban egy festőszer, amely a foltos és kopott nő cipőket, aktatáskákat, bőröndöket, bőrszékkeket stb. újjá alakítja, ennek a neve: „Vilbra”.

NAK hírek. A NAK I. csapata ma Temerinben játszik barátságos mérkőzést a TTC-vel. A NAK a következő csapattal áll fel: Dussing, Roka, Felver, Majorosi, Sarro, Aranyosi, Pintér, Sztéfancsics, Schubert, Paszt, Vass, tartalékok: Hofman, Haas. Az első b. csapat Indjiján játszik a Rádnicskival. Csapatfelállítás: Szabó II, Zahorai, Georgijevics, Fekete, Lerh, Szabó I, Siska, Kojo, Sztano, Pintér, Gyuracska, Lenhardt. Indulás 11 órakor vonattal. Az első csapat Temerinbe fél 2 kor indul autóbusszal a Maros vendéglőtől. Pontos megjelenést kérnek. — Intéző.

Változások a bíróságokban. Hajduk—Szlovácsi: Rossier, Malkabi—Gradjanski: Sévics, Rádnicski—Vojvodina: Fehér, Rádnicski—Vojvodina ifj.: Dobsinszky, Rádnicski—Vojvodina tart.: Babin, Petrovaradini katonák—Trgovacska: Gál, TTC—NAK: Bosnyák, Szloga—Beográdi Szloga: Andrée.

Elegáns a strandon

és egyuttal sportszerű csak Jantzen fürdőruhában lehet!

A világ legnagyobb speciális gyárában a legtartósabb gyapjából készül. Elasztikus és amellyel teljes mozgási szabadságot nyújt, a vízben és a parton is tökéletesen a testhez simul és mindig megtartja formáját. Meleget tart és gyorsan szárad. 1930-as modellek csodaszép új színekben kizárólag

KLEIN JENŐ
speciális trikóru-üzleteiben, Noviszád. Vel. Becskerek, Szeta.
Made in Amerika

— **Pincérek** ne feledjenek eljönni az első évi közgyűlésre, amely folyó év június másodikán a noviszádi Munkásotthonban lesz megtartva. — Titkárság.

— **A bácski-monostori községi előjáróság az önkéntes tűzoltó testületnek** ez évi költségvetésében újra tizenegyezer dinárt szavazott meg Marics Gyoka jegyző indítványára.

— **Agyonsújtotta a villamosáram.** Tegnap reggel félnyolc órakor Szremszki Karlovcin felmászott egy villamos poznára Zsivkovics Sztoján 16 éves gyengeelméjű fiú és megfogta a vezetéket. A villamos áram azonnal agyonsújtotta a szerencsétlen fiút, aki holtan esett le a poznáról.

— **A Jugoszláv Unionbank R. T.** noviszádi fiókja — körlevelére való utalással értesíti ügyfeleit, hogy június hó elsejétől kezdve a Kereskedelmi és Iparbank helyiségeiben áll rendelkezésükre.

— **Borkivételünk** az év első három hónapjában. Az idei év első három hónapjában az ország területéről 139 vagon bort szállítottak külföldre, ebből januárban 58, februárban 60 és márciusban 22 vagonot.

Filipovoi SC—Krajajai SC 6:0. A mérkőzést a lelkesedéssel játszó hazai csapat óriási fölényrel nyerte meg.

Csantaviri AK—Moli Szoko 1:1 (1:0). Bíró: Szemlics. A CsAK-ból jól játszott: Zejez és Horváth. Vida kapus kifogástalanul védett. Szemlics jól bíraskodott.

A bácski-monostori polgári Sport Klub végleges megalakulása. A bácski-monostori Sport az alapszabályok meghozatala után megejtette a választást. Elnök lett: Gyurics Dusan szűresmester, alelnök: Bolvanac Sándor szódagyáros, titkár: Matkovics Alfonz tanító, segédtitkár: Rang János, pénztárosok: Merez József, és Orbán Nándor, választmányi tagok: Piukovics Ferenc plébános, Márics Gyoka községi jegyző, Vukovics Bosko iskolaigazgató, Varga Illés aljegyző, Kollár József, Stanojevics György, Bert József, Patarics István, Belt József és Peák Iván. Felügyelőbizottsági tagok: Seremesics Mátó, Nikolin Ferenc és Prodán Péter kántortartó. Büntető bizottsági tagok: Nikolin Mihály, Szántó István és Suvák István. Egyesületi orvos: Dr. Deutsch Mihály községi orvos. Szertáros: Elgetz Mihály. Ügyész: Márics Gyoka. A Sport ez évi tavaszi mérkőzéseinek eddigi eredménye a következők: Bácski Monostor—Apatini Tri Zvezde 1b 0:4, Bácski Monostor—Gakovo 3:0, Bácski Monostor—Bezdán 2:0, Bácski Monostor—Apatini Tri Zvezde kombinált 0:3, Bácski Monostor—Baranya válogatott 4:0, Bácski Monostor—Kolut 12:0.

— **Iparosnap Karavukovon.** Odzsaciról jelentik: A karavukovói Ipartestület ma rendezi harmadik Iparosnapját. Az iparos nap már a délelőtti órákban ünnepélyes keretek között veszi kezdetét, majd délután a falu közvetlen közelében levő erdőben rendezik meg a tulajdonképeni ünnepségeket. Odzsaciról az iparosszövetség, valamint a környék iparosága megígérte részvételét a karavukovói iparosnapra. Este táncvigalom lesz.

MOZI

Az ucca leánya

A noviszádi Apolló tonkino új hangosfilmje

A párisi bohémélet romantikáját hozza vissza az Apolló tonkino legújabb hangosfilmje. Az ucca leánya, amelynek meséje évtizedekkel ezelőtt, a régi jó Murger féle bohémkorszakban játszódik le. Egy francia komtesse bosszúból felfogad egy kabarétáncosnőt, hogy hódítsa meg vőlegényét, aki elhagyta. A kabarétáncosnő — aki egyébként tisztességes leány — végre is hajtja feladatát, de közben maga is beleszeretett a hősbe, olthatatlanul és őszintén. És itt van a film tulajdonképeni bonyodalma, igazán romantikus és a bohém Párist jellemző bonyodalom, amelynek vége az, hogy a filmhős tényleg és igazán feleségül veszi a hősnőt. A grófnő szerepét Jelfa Gudre játsza pompás alakításban, Nanon tillocosnő szerepében Lupe Velez adott csillogó és élettel duzzadó alakítást. Kar von Arnim szerepében William Boyd férfias és szép játékot adott. Az énekek és kísérőzene kedvesek. Jól esik a modern és a mai lüktető életet adó filmek után ez a romantikától tulzsfolt és a realizmustól messze álló film, mint ahogy jól esik néha kedves mesén elandalodni. A filmet hétfőn este mutatja be az Apolló.

Trénert kap a Csantaviri AK. Radó Gyula, a budapesti VAC volt játékos ideiglenesen Szuboticián tartózkodik, ahol több csapatot tréniroz. A CsAK ambiciózus vezetősége felkérte Radót, hajlandó-e hetenként kétszer trénirozni a csantaviri csapatot. Radó Gyula a kérésnek eleget tesz és a közeli napokban megkezdí a csapat trénirozását.

HÁZIASSZONVOK 2384
ha befőttes és zöldség-féleket
romlás ellen megőrizni kívánják, használjanak csakis
GURKINT

A **sztaribecseji Szoko** kombinált csapata csütörtökön délután öt órai kezdettel a bácskopetrovoszelői DVD pályán tartott barátságos mérkőzést. Nívós, de néha erőszakos játékkal a Szoko két tizenegyessel 5:1 (4:1) arányban jutott győzelemhez. A DVD csapat védelme a második félidőben tudásának legjavát mutatta, amikor minden támadást visszaverve a Szoko csak egy tizenegyest tudott értékesíteni. Róth (Sztaribecsej bíró kielégítően bíraskodott).

Az **SzMTK pünkösdi mindkét napján Pansevon vendégszerepel.** A Pansevoi Sport Klub meghívására a szubotocai Vasasok kétnapos vendégszereplésre rándulnak Pansevorra. Pünkösdkor serlegkörmérkőzést rendez a PSC, amelyen még két vidéki csapat is résztvesz, úgy hogy előreláthatólag nagyon szép sportélvezetben lesz része a pansevoi futballkedvelő közönségnek.

Ma nem lesz futball mérkőzés Szuboticián. A szubotocai alszövetség intéző bizottsága vasárnapra csak a Bunyevác—Tank másodosztályu bajnoki mérkőzést sorsolta ki. A mérkőzésre már bíró is delegált az alszövetség, a szubotocai szokolegylet kérésére, azonban a szokolnapra való tekintettel elhalasztották a mérkőzést.

— **Kiskoruk betörőbandát** szerveztek Pozsonyban. Prágából jelentik: Pozsonyban hetek óta napirenden vannak a kirakatbetörések. A rendőrség tegnap elfogott két 12 éven aluli gyermeket, akik a kihallgatás során bevallották, hogy ők követték el a betöréseket. Szervezett betörőbandájuk volt, a betöréseket rendszeres tervek alapján végezték. A rendőrség nemcsak a gyermekek, hanem szüleik ellen is megindította a büntügyi eljárást.

Letartóztatott községi polgármester. Djakovon múlt héten letartóztatták és Zagrebba kísérték Devesics Dragan volt ajakovo-i polgármestert és volt Radics-párti tartományi képviselőt. A letartóztatás az államvédelmi törvény alapján történt.

Megvagdalta a fejszéjével. Filipovics Ivan dragalicsi lakos fejszéjével megtámadta Szablyics Antun dragalicsi napszámost és több helyen súlyos sebet ejtett rajta. Csak az éjjeliőrnek köszönhető, hogy Szablyics életben maradt, aki megvédte a további halálos csapásoktól saját élete kockázatával. Szablyicsot bezárástól mentették a nova-gradiskai kórházba. Filipovics ellen pedig feljelentést tett a csendőrség a bíróságnál.

— **Öt millió lejt lopott egy romániai egyetemi hallgató.** Bukarestből jelentik: Ez év tavaszán Piatra-Neamtz városában, a vasúti postakocsiból kiloptak egy öt millió lejt tartalmazó kazettát. A rendőrség sikertelenül nyomozott a tolvaj után, míg a véletlen most kezére jutatta. A tolvaj Popovici Sándor egyetemi hallgató, akinél néhány ezer lej hiján megtalálták az egész pénzt, amelyvel szándékában volt külföldre szökni.

— **Ma nyílik meg a noviszádi Strand.** Végre elérkezett a nyár és a hosszú esős hetek után forrón éget a nyári nap. A noviszádi strand, amely egy hét előttré hirdette a kapunyitást, a rossz idő miatt elhalasztotta a megnyitást mára. Ma lesz tehát a noviszádi strand idei premierje s valószínűleg a noviszádiak ezrei fogják felkeresni a Duna hűsítő habjait és a messze földön híres noviszádi standfürdőt.

— **A Tri Zvezde kombinált csapata** lanyha játék után biztosan győzött 4:2-re (2:0) a vukovári Spárta ellen. A gólokat Kovács és Koszics rugták. Apatin góljait öngólból kapta. Szükségbiró: Weisz.

Királyi utas a Graf Zeppelinen

Alfons infans, a 23-éves spanyol trónörökös a Graf Zepelin léghajón Sevillából Délamerikába hajózott.

— **A noviszádi iparosok kölesönös segélyegyletének rendkívüli közgyűlése.** Jelenítette a Reggeli Ujság, hogy a noviszádi ipa-

rosok kölesönös segélyegylete rendkívüli közgyűlést fog tartani a tagdíjak új rendezése ügyében, mivel az utóbbi időben a különböző gyógyszerek és segélyek kiadása a tagjárulékok alacsony volta mellett is magasra szökött. A rendkívüli közgyűlést hétfőn este 6 órakor fogják megtartani a noviszádi Ipartestületben.

— **Református papszentelés.** Agoston Sándor református főesperes június 1-én, vasárnap délelőtt szenteli fel Ládi István laslovói református lelkészt. A felszentelési szertartás, melyen a környékbeli református lelkészek is meg fognak jelenni a laslovói templomban megy végbe. Ugyanekkor Stadler Géza alesperes az új lelkészt hivatalába beiktatja.

— **Lemondott a román közoktatásügyi miniszter.** Bukarestből jelentik: Costahescu román közoktatásügyi miniszter, mint a Cutul jelenti, lemondott állásáról és az elmúlt vasárnap folyamán Jassyba ment, ahonnan Maniu hívására sem tért vissza. Maniu hozaküldött futárjának írásbeli választ adott át, amelyben kéri a miniszterelnököt, hogy lemondását vegye tudomásul és kijelenti, hogy többé nem tér vissza a kormányba.

Még csak ma látható az **APOLLO TONKINOBAN**
a 100%-os német tonfilm:

Die Nacht gehört uns

Kezdet: 5, 7 és 9¼ órakor

Florence L. Barclay

Shenstone asszonya

Regény (6)

— Oh, jobban szeretném ha közvetlenül jönne, — hangozott a válasz. — A hivatalos távirat nem volna olyan lesújtó. Hallanám a dobok pergését, s látnám, amint a zászlók lobognak. Angliáért és a becsületért. Katona leányának, katonai feleségének szembe kell néznie mindennel. Ha azt tudatná velem, hogy Róbert nagy veszélyben van, ugyosztanám meg vele a veszélyt, hogy rezzenés nélkül fogadnám a hírt. Ha megsebesült volna, akkor a távirat olvasása közben megsebesülnék én is és époly bátor igyekeznék lenni, mint ő. Minden hír, amely közvetlenül a harc térről jő, csak egyesítene Róberttel. De a közvetítő jóbarátok, akármilyen jóindulatuk is, kettőnk közé állnának. Ha őt nem óvta meg a golyótól vagy a kardtól semmi, akkor miért óvna engem attól, hogy sebesülésről tudjak?

A doktor eltakarta kezével az arcát.

— Ertem — mondta.

Az óra hatot ütött.

— De nem ez volt az egyetlen oka annak, hogy elutaztam Londonból — folytatta szemmel látható küzködéssel lady Ingleby. Aztán egyszerre mind a két kezét kitárta a doktor felé.

— Oh, doktor! Nem tudom, elmondjak-e valamit, ami évek óta nyomja szívemet!

A feszült csönd percei következtek, de a doktor hozzá volt szokva az ilyen percekhez és a némaság pillanatai alatt rendszerint el tudta dönteni, hogy a bizalmas nyilatkozatot meg szabad-e engednie, vagy sem. Oldalt fordult és feszülten a hallgatag szép női arcra szegezte szemét.

Ez az arc egy harminc év felé közeledő, rendkívül szép nő arca volt. Gyönyörű szemében még a kisgyermek szemének tiszta fénye lángolt, édes ajkain gyors érzések egymásutánja reszketett s alacsony homlokán nyoma sem volt a szégyennek vagy bűnnek. A doktor tudta, hogy ezidőszert a királyság területén lady Ingleby egyike a

legnépszerűbb háziasszonyoknak s a legcsodáltabb nőknek. De éles orvosi látása megérezte, hogy lady Inglebyben az elfojtott fejlődés, a be nem teljesült lehetőségek, az elégedetlenség és az állandó csalódás problémája él, melyhez neki nem volt meg a kulcsa. Ezek a kinyújtott karok most ezt a kulcsot nyújtották möhön feléje. Vajjon tud-e segítséget adni, ha tudomásul veszi a megoldást. Vagy talán már késő a segítség?

— Kedves lady Ingleby — szolt nyugodtan — mondjon el bármit, ami jól esik, illetve amiről feltételezi, hogy lord Ingleby megengedné vitatni harmadik személyllyel.

Myra hátradőlt vankosaira és nevetett vidám, halk kacajjal, amely félig jókedv volt, félig megkönnyebbülés.

— O, ezzel Róbert nem törődik! — mondta. — Ha azt akarom, hogy Róbert valamivel törődjék, akkor azt mindig egyenesen meg kell neki mondanom. Apró, ostoba dolgokat. Például, hogy bolond emberek udvarolni próbálnak, vagy hogy egy idegen herceg, akinek olyan bajusza volt, mint a német császárnak, felajánlotta, hogy lelővi Róbertet, ha megígérem, hogy állandó hadifogságának letelte után felesége leszek. Utóbb már észre sem vettem azokat a csacsikat, akik udvarolni merészeltek, az idegen hercegnek pedig azt feleltem, hogy két kezemmel fojtom meg, ha Róbertnek egyetlen hajszálát meg meri görbiteni. Az én életem, kedves doktor, az ilyen bonyodalomtól mentes. Az én bánatom nagyobb, egy egész élet problémája van benne. Ez pedig nem más, mint tehetetlenség és elégedetlenség — nem a világgal, a világgal egy cseppet sem törődöm, hanem azzal az egy emberrel, akinek a legtöbbször tartozom, Róberttel, férjemmel.

A doktor aggódva mozgolódott a széken s az órára pillantott.

— Oh, — mondta. — Ne...

— Kedves doktor! — vágott közbe Myra — nemszabad félbeszakítania. Hadd könnyitem meg végre szívemet azzal, hogy mindent elmondok. Barátom, huszonnyolc éves voltam az idén. Tíz éve vagyok házas. De még ma sem hiszem, hogy igazán fel-

nőtt számba mennék. Szívben és lélekben fejletlen gyermek vagyok, jól tudom. De ami nagyobb baj, Róbert is tudja és — nem törődik vele. Figyeljen ide! A dolog évekre nyulik vissza. Mama az egyik lányának sem engedte meg, hogy felnőjön. Nem tűrte, hogy egyéniségünk, véleményünk, függetlenségünk legyen. Mindössé csak azt kívánta tőlünk, hogy „teljesítsük parancsait és kövessük uszályát“. Mama szemében mindig csak gyerekek voltunk. Nagyok lettünk, megesinosodtunk, de sohasem nőttünk fel. Gyerekek maradtunk, akiket szidtak, akiknek parancsoltak, akiket elnyomtak. Nővéreim jó gyerekek voltak, ennél fogva befőtött és süteményt kaptak bőven. Utóbb mama férjet is talált nekik, kedvére valót. Talán tudja, hogyan végződtek ezek a házasságok?

Lady Ingleby szünetet tartott, miközben a doktor alig észrevehető bólintással jelezte, hogy tudja. A szóbanforgó hölgyek egyike, egy végtelenül boldogtalan asszony, ép ekkor a doktor idegstanatóriumában volt kezelés alatt. Lady Ingleby ezt aligha sejtette.

— A családban én voltam a rosszpénz — folytatta Myra, miután nem kapott választ. — Akármit tettem, sohasem volt jó; minden rossz volt. Amikor Róberttel először találkoztam, már majdnem tizennyolcadik évemhez jártam közel, olyan magas voltam, mint ma, de ami szellemi fejlődésemet és világméretemet illeti, még a gyerekszobában éltem. Jellememre nézve pedig nagyon boldogtalan, végtelenül könnyelmű kis gyermek voltam. Róbert szerelmét, amikor végre észrevettem, csodálatosnak találtam. A gyöngédség, megbecsülés és tisztelet oly újság volt számomra, hogy elcsavarta volna a fejemet, ha az ezel járó büszkeséget nem ellensúlyozta volna a túláradozó hála és a félelem, hogy visszakerülök mamához. Ettől való aggodalmamban beleegyeztem volna bármibe. Évekkel utóbb Róbert elmondta, hogy amit rajtam legvonzóbbnak talált, az a szemem volt. A szemem hasonlít kedvenc kis ölebének szeméhez.

Folytatása következik

SPORT

A mai futballprogram a noviszádi alszövetségben

Egy első, egy másodosztályú mérkőzés — és a mai nappal befejeződik a bajnoki év a noviszádi alszövetségben. Az első osztályban a

Vojvodina—Rádnicski I. oszt. bajnoki
mérkőzés lesz a bajnokság évzáró mérkőzése. A tapasztalat azt mutatja, hogy nemcsak az idő fordult kánikulásra, de a csapatok is belefáradtak a mérkőzések halmozásába.

A Vojvodina csapatán vasárnap meglepő intenzivitással jelentkeztek a túljátszás tünetei, a Rádnicski viszont éppen a szezon végén gyengült le, a játékosok bevonulása folytán. A mai mérkőzés, egyben a második helyezés sorsát az dönti el, futja-e a Vojvodina erejéből a mai küzdelem megvívására szükséges kitartás és energia. Papírforma szerint a Vojvodina biztos győzelme valószínű.

Az elsőosztályú bajnoki mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik a Rádnicski pályán. Előtte 4 órai kezdettel a két csapat tartalék együttese mérkőzik, fél 3 órakor a petrovaradini katonák futbalcsapata barátságos mérkőzést játszik a noviszádi Tr-

Négy elsőosztályú bajnoki mérkőzés kerül ma eldöntésre a szuboticaai alszövetség vidéki kerületében

A bajnokság vége felé közeledő vidéki elsőosztályú bajnokság ma ismét bővelkedik érdekes mérkőzésekben. Vrbászban a Szombori Sport—Dulcis találkozás van hivatalosan eldönteni, vajjon a Sport lesz-e a kerület bajnoka. A mérkőzés nyitnak ígérkezik.

A kerület egyik legizgalmasabb és legfontosabb mérkőzését Odzsacin a Szt. Becseji Szoko—OSC játsszák. Nehéz dió lesz a bajnok Szokónak saját fészkeiben megadásra kényszeríteni a mindig veszélyes OSC-t. Egyenlő ellenfelek küzdelme várható pontmegosztással.

Szomborban az STK—Soko és ZsAK—Vrbászi SC a vasárnapi futball programja, mind a két bajnoki mérkőzés nagy kihatással van a bajnoki tabella végleges alakulására. A Szombori ZsAK-győzelem esetén megmenekülhet a kiesés veszedelmétől, ezzel szemben, ha a Szombori Vasutasok elvesztik a fontos mérkőzésüket a VSC ellen, úgy ők maradnak a tabella utolsó helyén egyelőre.

A Szentai AK ma szabadnapos és így barátságos mérkőzést játszik.

Apatinban a Tri Zvezde a vukovári Spártát látja ma vendégül.

Serlegmérkőzés az odzsacii kupáért ma nem lesz.

Rádnicski hírek. Felhívom az alábbi játékosokat, hogy vasárnap délelőtt 8 órakor a pályán jelenjenek meg: Losonci, Nonenmacher, Mogin, Forgó, Trenk, Vrtunski, Ferenci I., Heite, Kálics, Kiss II, Ninkov és Sztrájnics; délután 3 órára: Kovácsévcics, Sebők II, Malesevics, Andrics, Paul, Sztojics, Szauzer, Rossier, Kurz, Milics és Dunai.

govaeskiival. A Vojvodina—Rádnicski ifjúsági mérkőzést ugyancsak a Rádnicski pályán játsszák le délelőtt 9 órakor.

Mig az elsőosztályban a bajnoki címet a Mácsva már rég elkönyvelte, addig a második osztály noviszádi csoportjának első helyezése a ma délutáni

Szlovácski—Hajduk II. oszt. bajnoki
mérkőzésen dől el. Ha a mérkőzést a Szlovácski nyeri meg, úgy egy ponttal megelőzi a Makábit, döntetlen esetén, jobb gólarányával a Makabi kerül az első helyre. A papírforma itt is a Szlovácski biztos győzelmét ígéri.

A mérkőzést a petrovaradini Gradjanszki új pályáján játsszák le, délután négy órai kezdettel. Előtte fél 3 órakor a Makabi a petrovaradini Gradjanszkiival játszik barátságos mérkőzést.

Temerinben a TTC a NAK együttesét látja vendégül, előrelátatolag nivós és érdekes barátságos mérkőzésre. Palánkán a Szloga, a kiváló tehnikával játszó beográdi névrokonával játszik barátságos mérkőzést.

A vrbászi csapatok csütörtöki eredményei. Aldožesütörtökön a VSC saját pályáján a kulai Hajduk csapatát látta vendégül és a vrbászi csapat, mely kezdi visszanyerni a tavaszeleji formáját 5:0 (4:0) arányban győzte le a Hajdukot. A szimpatikus kulai csapat utolsó vrbászi szereplése óta sokat haladt és fejlődött, bár a vidéki futballnívó mutatójától még messze van. — A VSC I. b csapata Noviszivácon 3:2 (0:2)-re győzte le az ottani Szandot. A szivaciak góljait a balösszekötő, míg a VSC góljait Rick I. (2) és Weber lötték. — A vidéki bajnokság döntő mérkőzését ma délután 5 órai kezdettel a Dulcis zilipi pályáján játsszák le a Dulcis és a Szombori Sport.

Sorsjegyeket

az Állami Osztályosjáték új 20-as körjátékának I. osztályához

eladunk és postán szétküldünk úgy belföldre, mint külföldre. Már most rendelje meg egyszerű postalevelező-lapon. A sorsjegyek fizetése az átvétel után postabefizetési lap útján, amelyet a sorsolási tervezettel együtt díjmentesen küldünk.

SZOLID ÉS GYORS KISZOLGÁLÁS

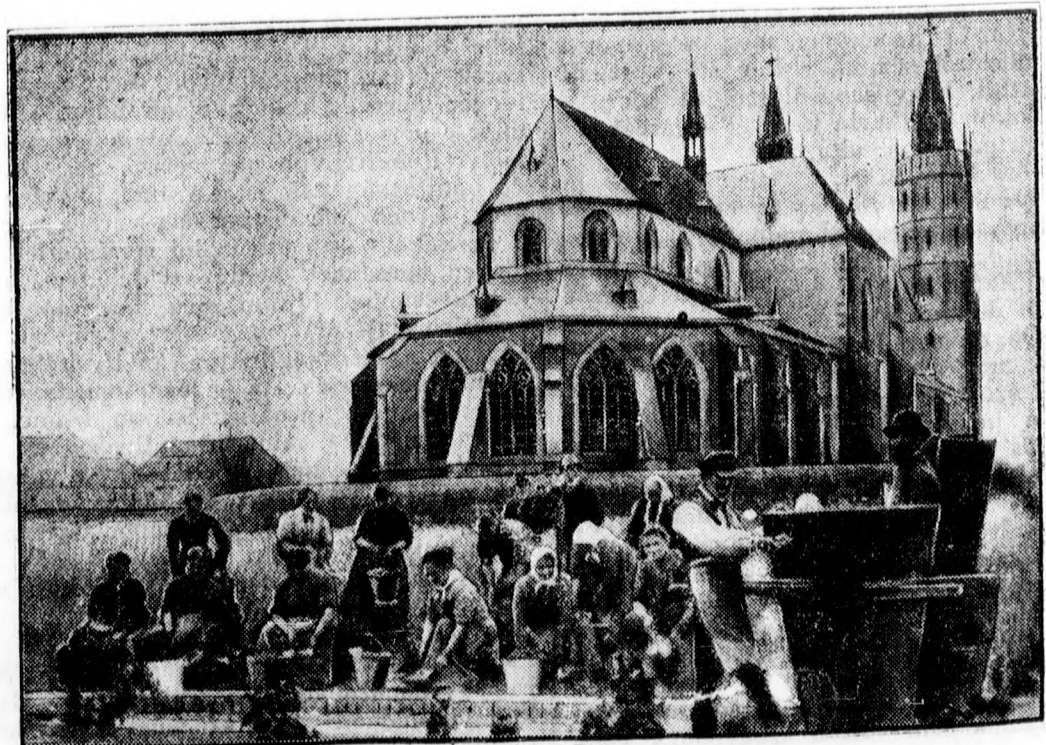
A sorsjegyek árai csak:
1/4 Din. 25.—, 1/2 Din. 50.—
1/1 Din. 100.—, dupla 1/1 Din. 200.—

„BRISTOL” sorsjegyárús

NOVISAD, ŽELJEZNIČKA UL. 27.

Temerin: TTC—Teszla (Sztáribecsej) 4:0 (4:0). Barátságos. Bíró: Rossier. A szuboticaai kerület vidéki csoportjának II. osztályú bajnokcsapatával való mérkőzés Aldožesütörtökön délután szép sikert hozott a TTC-nek. A TTC ezuttal jobban választotta meg ellenfelét és sikere is értékesebb. A játék maga is nivós volt, bár TTC még mindig nem játszotta ki azt a formát, amit a közönség tőle megkíván. Elek balszélső játéka most is a szép nagyvonalú játék. Partnere Kovács Gabi centerhalf megértette őt, s kettőjük összjátékából jutott a labda többször a Teszla kapuja elé, amit a 16. percben Brachtl balösszekötő vezető góllá értékesített. A 20. percben Nagy Árpád Griszsa György jobbszélső beadásából lötte a második gólt, a 22. percben Döme fejelt be Elek beadását, míg a 33. percben újra Kovács Elek játékból lövi Brachtl a negyedik gólt. A Teszla megérdemelte a vereséget. A bíró jól bíraskodott. Ezuttal a közönség is nagyobb számban jelent meg, s hihető, hogy a vasárnapi NAK-kal való mérkőzésen olyan számban jelenik meg, amilyent a mérkőzés magasnak ígérkező nívója megkövetel. Reméljük, hogy a TTC is kijátsza egyik legjobb formáját.

A wormsi dom

A rajnai tartomány — amelyet a francia dómjáról híres Worms. Képünk a wormsi dómot mutatja — központja a régi dómot mutatja.

2031

Fontos értesítés!

A földmivelésügyi minisztérium rendeletének megfelelően minden községben szelektált vetőmag

kerüljön elvetésre!

Ha négy évi részlettörlesztésre szerzi be a több- és jobbtermelés szempontjából nélkülözhetetlen

„Selektor-Minor 30“

vetőmagkiválasztó gépet, úgy a vétel ára a részletbiztosítási bevételekből a saját tőke igénybevétele nélkül törlesztendő. A „Selektor-Minor 30“ ára a beépített csávázóval együtt:

Dinar 26.800 - A „Selektor-Minor 30“ órateljesítménye körülbelül 800 kilogramm.

Auš i Drugovi K. D.

Hofherr-Schranz-Clayton-Suttleworth

Beograd

Novisad

Vel. Bečkerek

Osijek

Sombor

Skoplje

Zagreb

Lakások

üzleti és irodai célokra is alkalmas földszinti helyiségek
i. évi november hó 1-re kiadók
a róm. kat. hitközség templomudvari bérpalotájában

JUNIUS 1-TŐL JUNIUS 8-IG RENDKIVÜLI OLCSÓ HÉT

Ezen időtartam alatt szenzációs olcsó árakon árusítjuk legjobb minőségű
PAPLAN
MATRÁC
OTTOMÁN
mindennemű paplanokat és kárpitos árukat. Cégünk jelszava: **JÓT, OLCSÓN!** Nagy javítóműhely! Óriási raktár!
Készpénzárban részlettörlesztésre is!
INDUSTRIJA JORGANA, Temerinska u. 25

Szállás Noviszádon

A cseneji szállás, 77 hald elsőosztályú föld, az összes szükséges épületekkel

több évre bérbeadó

A feltételek megtudhatók a tulajdonosnál:
TOŠA ŽIKIĆ, Noviszád, Futoska u. 17.

ÉRTESÍTÉS

Értesitem a Palicsos lakó és nyaraló közönséget, hogy megrendeléseket kocsimmal naponta házhoz szállítok. Állandó raktár friss töltésű ásványvizek-ől.
Fűszer- és csemegeárak legolcsóbb beszerzési forrása.

KÖRÖSI GÉZA
SUBOTICA

Telefon 513. 5274

Minden hétfőn este halvacsora

a Lemler vendéglőben, jó italokról gondoskodva.
Lemler József
vendéglős Novisad, Futoški put 99. 1919
a Kálváriával szemben.

Uj autó-mechanikai műhely Noviszádon

Értesitem Noviszád és környékének t. polgárságát, hogy JUNG FERENC urnak. az általánosan ismert mechanikusnak vezetésével

Noviszádon, Karadžićeva ucca 10.
Telefon 23-30, alatt

uj autó-mechanikai műhelyt és autó-mosót nyitottam

Ugyanott elvállalok mindenféle autójavítást, amit gyorsan és pontosan fogok végezni a legszolidabb árak mellett.

Tisztelettel

Milan Berli

a híres német »OPEL« autógyárnak és »DEKA« gumigyáznak képviselője

Palma cipőáruház új helyisége:

Subotica, huspiac
A városházával szemben
Strossmayerova ulica 6. szám

Megnyilt az új palicsi büffé és péküzlet

Tejéskává 2 kiflivel, vagy 1 zsemelével 4 din.
1 pohár tej 2 kiflivel, vagy 1 zsemelével 3 din.
Török, vagy francia fekete . . . 2 din.
Szendvics . . . 2 din.
Vajaskenyér . . . 2 din.
Birka aludtje . . . 3 din.
Tehén aludtje . . . 50 din.
Cukrászsütemény 2 din.

Ezenkívül mindennemű tejtermékek, sajtok, túrók, tejfel stb. valamint téli és nyári szalámi, szardínia, ringli, friss felvágottak és csemegefélék a legjutányosabban kaphatók.

Péküzletben állandóan friss rozs és fehérkenyér valamint péksütemények kaphatók.

Szives támogatást kér:

Gavrilov Gyurica
Palics pékmester és büffétulajd.
a főbejárattal szemben.

Hirdessen a
Reggeli Ujságban

ALKALMI VÉTEL

Bécsi utamról visszatérve, ahol sikerült

női kezításkákban, férfi erszényekben és portmonais-ban

alkalmi vételt csinálnom, melyeket most a legjutányosabb reklámáron adok el. Nagy választék az összes ilyenemű árukban

utitáskák, berendezett kizettak (necessairek)

és minden egyéb bőrdisztribúción

Finom bőraru

F. DIETRICHNÉL

Utításkagyár

NOVISAD, TRG OSLOBODJENJA 4.

NAGYBAN!

Tanoncok és segítők táská készítéséhez felvételnek.

KICSINYBEN!

Városi Mozi Subotica

Kedden és a következő napokon az első 100%-os német tonifilm, amelynek a főszereplője

Konrad Veidt
Az utolsó szakasz

Történelmi film a Napleon időkől.
Főszereplők:
Bark kapitány KONRAD VEIDT
A molnár leánya KARM EVANS

UFA FILM. — A zenét összeállította Dr. Ralph Benatzky.
Helyrak: Páholy 20 D, Parter I-III sor 10 D, IV-VII sor 12 D, VIII-XII sor 14 D, XIII-XV sor 15 D, balkon I-III sor 18 D, IV-X sor 15 Din, Galéria I-II sor 10, III-VI sor 8 dinár

Urania Mozgó Kula

Szombat 31—1 Vasárnap

Szerezzen magának egy kellemes estét!

KREOLA

vidám filmtétel 6 felvonásban
A főszerepben az ördögös és eleven
CLARA BOW

LIFKATONKINO

Szombat—vasárnap 2 SLÁGER

UJ MŰSOR
HALÁL ÉJSZAKÁJA
Dramai attrakció. Főszereplő Richard Bartelmess
Szerelm a hóban
Egy vidám bakfis szerelmi kalandjal Schweizben.
Főszereplő MARIA PAULER
Elsőrangú szalózenekar hangversenyez. Az esti előadás kedvező idő esetén a kerihelyiségben.

ABBAZIA
kávéház
PALICS

Elsőrendű konyha, kítűnő italok
Olcso ábonoma
Pontos és gyors kiszolgálás

Kirakatívegek legolcsóbban Vítum tükögyárban, Noviszád, Futoški put 137. 2272

BLADÓ

MÉH, 70 család zirczomba, egy család 20 kereten áll, szabadkézből eladó. Bácski Monostor, Franja Deutsch. 2379

CENTRAL RÁDIO
laboratórium
akkumulátort
tölt, javít, kölcsönöz

Ünnepnapokon egész nap inspekcio 5293

KENDERMORZSOLÓ jó állapotban levő olcsón eladó. Érdeklődni Jeisel Johann Bacszi Jarak. 2394

Stara-Moravicai téglagyár téglat és holdfarku cserpet ajánl eladásra. Garantiált salétrommentes, franko Noviszád. - Bővebbet Biro Amerika, Noviszád, Zseljeznicka ulica 79. 2216

Eladó 2250
Péterváradon fél, esetleg egy hold
szőlőföld
magas, pormentes helyen villaépítésre alkalmas. Cim a kiadóban.

NOVISADON egy jól bevezetett és a város központjában levő női kalapszalón családi okok miatt sörögösen eladó. Cim a kiadóban. 2290

Vegye figyelembe!
Ha jól és olcsón akarja ruháit beszerezni, akkor keresse fel bizalommal 5266
FUTÓ szabóságát
kinek 25 éves tenállása, rendelési nagy száma bizonyítja, hogy anyag, munka, szabás és olcsó árban mindenkinek teljes megelégedést nyújt. SUBOTICA, VI. Trumbiceva 7. Conen palota

JÉGSZEKRÉNY jókarban levő eladó, ugyanott fehér vasgályak matracal együtt eladók. Cim a kiadóban. 2291

ELADÓ egy kétszárnyas és egy kétszárnyas vasajtó Noviszád, Zseljeznicka ul. 78. 2301

2 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba és a többi mellék-helyiségekből álló
lakás
Safarikova ucca 16. szám alatt június 1-re
kiadó

NEGYED HOLD TELEP örökösített, házépítésre, uccai fronton a legalkalmasabb helyen, a Darányi telepi katolikus templom közelében eladó. Bővebbet a Herbst vendéglőben, III. csoport 233 1815

ASZTALOSTANONCOK
fizetéssel vagy teljes ellátással
felvétetnek 5281
Szenti, Szubotica
Bene Szudarevics 54

KÜLÖNBEJÁRATU uccai butorozott szoba 2 ágygal azonnal kiadó. Noviszád, Ustavka ulica 11. 2300

2 5297
dinárért
gyönyörűen fényesíti gallériát és kizelőit
HEGEDŰS
gőzmosoda
SUBOTICA, Pašiceva 2

Elsőrangú 5182
férfi és női lazonokat készít
TURI SÁNDOR
divatszabó, Szubotica, Trumbiceva ulica 10.

Okvetlen meg lesz elégedve, ha
öltönyeit
Wolf Antal és Flánál
ujjonnan megnyitott uriszabó üzletében készítetté. Fazon 300-350 dinár.
Noviszád,
Mazzarikova ulica 10. szám (Sarak ház) 2224

Okvetlen meg lesz elégedve, ha
öltönyeit 5285
NAGY BÉLA
uriszabó
ujjonnan megnyitott üzletében rendeléi
SUBOTICA
Vasutigazgatóság szemből

Ha gallériját fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje
PIUKOVIĆ 5273
gőzmosodába
SUBOTICA, Vilsonova ul. 16.

A KREOLA
MOSINGER FILM

APRÓHIRDETÉSEK
egy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

KÜLÖNÁLLÓ HÁZ, két szoba konyhával, negyed hold területen a noviszádi Oborokon bérbeadó. Érdeklődni Jovana Aranjeva 18. alatt. 2380

JÓ HÁZBÓL való fiu tanoncnak vagy kifutónak fevéttetik. — Slankamenac Aleksandar, Pašiceva 37. 2399

KISLIMÁNON, Generala Vasića ulica 14. számú házban több teljesen modern uri lakás kiadó június hó 1-től. Bővebbet Ljubljanska ul. 12. sz. házban. 2390

PÉNZTÁRNOK(-nő), ki 50.000— dinár kaucióval (bankgaranciával) rendelkezik, könyvelésben jártas, szerb, német, magyar nyelv- ismerettel azonnali belépésre állást nyerhet. Lehetőleg fényképes ajánlatokat „Auto” jellegre a kiadóhivalalba. 2400

BUTOROZOTT elegáns uccai szoba, fürdőszobahaszinnalattal, két ur vagy házaspár részére június hó 1-re kiadó a főtéren. Özv. Löwingerné, Vilsonter 7. II. 2404

KÉT PAPUCSOSSE-GÉD azonnal felvétetik, Zagorcsicsnál, Noviszád, Szokolszka ul. 13. 2271

KIADÓ egy szoba konyha éléskamrából álló lakás. Noviszád, Kamenici ucca 106. 2393

KÜLÖNFÉLE

EGY SZOBA, konyha és speiz kiadó. Noviszád, Kralja Matija ulica 12. 2396

ELVESZETT folyó hó 30-án délelőtt 10 és 12 óra között a Magyar ucca 59. és Lövész ucca 17. közötti utvonalon egy mintás, kékszinű női selyemruha. A becsületes megtalálót kérjük jutalom ellenében adja le Lövész ucca 17. szám alatt. 2304

KÉTSZER KÉT SZOBA, konyha speiz vízvezetékekkel azonnaira kiadó. Ugyanott 6 ablak eladó. Uspenska 3. 2397

8 napig tart INDUSTRITJA JORGANA Temerinaka 25. OLCSÓHETE. 1560

ELEGÁNSAN butorozott különbejáratu szoba a belvárosban június 15-re kiadó. Cim a kiadóhivalalban. 2398

A DUNA BÁNSÁGBAN legnagyobb RÉZMŰVES-MŰHELY. Pálinkafőzéstök nagy választékban. Legújabb szerkezetű, saját kidolgozású szőlő-gyümölcs permetezőgépek. Fagylaltgépek, Sinalko készülékek, rézüstök. Vállalom az összes rézműveszakmába vágó munkákat. MALOČIĆ VASZA rézműves, Noviszád, Kisači ucca 32. 1937

Kiadó büffé (iroda) helyiség 2 szobás lakás, előszoba, fürdőszoba stb, Cim a kiadóban. 2407

KERESLET

MUNKÁSLÁNYOK felvétetnek Nemacska ulica 11. szám alatt. 2387

HÁZMESTER lehetőleg lakatos felvétetik. „Silesia” posztónagykereskedés Novi Sad, Pašiceva 21. 2382

Jégszekerényt
legkevesebb jégfogyasztással magánosok, mézárások garantált jó s olcsó minőségben Ujváry Ferenc asztalosnál Temerin szerkezhetik be. Arlap ingyen. 2208

Egy jó házból való FIU szabótanoncnak felvétetik Cvejanovics i Sustran Novi Sad, Telecki ul. 3. 2389

Olcso és szép NYAK-KENDŐK Surány Jakabnál Noviszád, Futoški put 5. 2283

EGY INAS fizetéssel felvétetik Kulik Izsó férfinabónál, Kralja Petra ul. 29. 2405

UJ TEKEPÁLYA MEGNYITÁS holnap, vasárnap, a strandfürdő mellett levő vendéglőben, amelyre ez- uton hívom meg a t. közönséget. Kítűnő italok és ételek kaphatók. 2295

ÜGYES KIFUTÓFIU, azonnaira felvétetik. Schot- ten i Drug, Noviszád, Jovana Subotica 9. 2391

A HALÁL ÉJSZAKÁJA
SZERELEM A HÓBAN
MOSINGER FILMEK

Varrógépek, kerékpárok,
gramofonok, hanglemezek, alkatrészek, kerékpárgumik leszállított áron beszereszhetők
Stern Adolf varrógéppraktór
SUBOTICA, Jelasicseva ul. 2.
Részletfizetési kedvezmény. — Nagy javító műhely
Albando géphímezés tanítás 5291

40 év óta fennálló
hentes és mézárós üzlet
berendezéssel, berendezett műhellyel és a szükséges mellék- helyiségekkel, istállóval, valamint 2 szoba konyhas lakással együtt azonnal
gerbeado
Közlebbi cím megtudható a kiadóhivalalban. 5273

Megérkeztek a valódi amerikai
fűrdő-
kosztümök
Óriási választék!
Legújabb divatszínök!
F. Kovač i Drug divatáruháza, Subotica

250 2261
dinártól kezdve készíti a
LEGELEGÁNSÁBÉ
férfi fazónokat
VANCSURA JÓZSEF
uriszabó, SUBOTICA
Strossmajerova ul. 20.

**Gyógy-
iszapfürdő**
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget hogy 50 év óta fennálló és kítűnő hírnevű
gőz- és kádfürdőben
a gyógyiszapbázisozást a modern kor és hig- énia követelményeinek megfelelően átalaktva, megnyitottam. Minden- nemű reuma, csusz, köz- vény és ischiaszban szen- vedő betegek már üz- szeri kezelés után gyó- gyultan hagyják el a fürdőmet
Fekete Danilo
tulajdonos
Subotica
Pašiceva ul. 12.

Akarat és ideggyenge fiukat
felvesz ápolás és keze- lésre egész éven át
med. Dr. Balog Dezső
Stari Vrbas

GLOBUS
nyomda
Subotica
Vilsonova 6.
Könyvkötészet
Könyvnyomda
Gummibélyegzőgyár.

TŰZIFA
I. readó, száraz bukk és tügy. Aprított tűzifa házhoz szállítva métermázsánként
36— dinár
PÁL BÉLA
cégbeszerzett bizományos.
Fatelep: SUBOTICA, Danicev put 10 (Szegedi ut) Telefon 6-49

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

Európán keresztül

A „Reggeli Ujság“ részére írta Marle Pál

London. Kód. Bank. Biztosítóintézet. Fontsterling. Club. Themze. Underground-bahn külön világ. Eső. Kávéházaknak híres, csak club. Koldus nem létezik. Mindenféle egyesület, kartell, compagny, Lmt. Hotel kétezer ággyal. Kétezerember, kétezer fej, kétezer szív, négyezer kéz, négyezer láb, négyezer tudó. Siet minden, siet mindenki, siet mindennel. Gyerünk gyorsan, gyorsan, élni kell, nem érünk rá felesleges dolgokra, az idő pénz, time is money! O yes!

Bon matin mon tres cher monsieur! Hogyan méltóztatott aludni, mit álmódott, milyen volt a tegnapi kis szőke, bájos teremtés, igen, ott jól lehet kosztolni, a Pigalle bárba okvetlen menjen el, hát hogy ne, drapp a divat szín, nem, majd csak májusban, Mistungett klassz nő, 12 frank, legjobb a metróval utazni, a lóversenyek hogyne, estére jegyekről gondoskodom, an revoir Monsieur!

Páris él, mulat, szórakozik, táncol, nevet, sir, örül és legfőképpen csodálkozik. Cafe de la Paix terrasza. Kinai, japán, török, spanyol, mulatt, néger, hawaji, — sőt még francia is. Parfum, puder, zaj, férfi, nő, feketekávé, benzinillat, frank, cocktail, minden, minden.

A legpárisibb emberek egyike Artiste Briand; szellemes, mint egy igaz francia, könnyed, udvarias, jókedvű, friss. Amikor lerajzolom és megkérem, hogy írja alá a karikatúrát, jóízűen elkacagja magát: „Szomorú volna, ha így néznék ki, — de mivel a rajz élethű, ezért szívesen aláírom és Önnek csak gratulálhatok! A következő pillanatban már az ujságírók kérdéseire felelget. Egy csodálatos ember.

Legnagyobb a forgalom délután 6 óra felé. Autóbuszra, villamosra, metróra felkapaszkodni majdnem lehetetlenség.

A Montmartre-n egy szűk kis piszkos mellékutcában barangolok. Ez a hely olyan nagyon ismerős Murget könyvéből. Egyszer csak egy revolverdörrenés hallatszik; rendőr, pár ember odaszalad; egy fiatal ember anyagi gondok miatt öngyilkos lett; semmi különös, gyerünk tovább; a l' est rien de nouveaux!

Párisban nincs este, nincs éjjel, legalább is gondoskodnak erről a fényreklámok; Citroen az Eifel tornyot bérl. Minden ragyog, minden fénylik; hogy mennyi minden és mindenki van a félhomályban és egész sötétségben, azt persze nem látjuk. Kár elhagyni Párist. Olyan szép itt minden. A vonatomból még jó sokáig látom ezt a kivilágított Babilont. Szerettem volna egész Párist megőlelni. No majd legközelebb. Au revoir!

Wollen Se fahren oder zu Fusse lojfen? ezt kérde tőlem a két méter magas berlini Schupo, amikor a Pestalozzi-strasset kerdem. Gyalog nagyon messze, utazzunk tehát. Strassenbahn 57, 157, 159, Autobusz 12, 18, 19, Untergrundbahn bis Friedrichstadt, dann aussteigen, einsteigen, umsteigen, Nollendorflplatz, rechts, links, vorne, hinten, hin, her, Stadtbahn, Hochbahn, Zoo...

Megvagyok szédülve; itt katonás rendben megy minden, kétszer nem kérdezhetek semmit. Ha nem értettem valamit, miért nem nyitottam ki jobban a fületem.

Wertheim egy áruház; Tietz is az; N. Alexander is az; J. Israel is az; Manolli már nem az; ez egy cigarettafajta. Minden jóra való dohányost óvjon meg a dohányarkangyala ezektől a cigarettáktól.

Mindenre jók a német cigaretták, csak arra nem, hogy elszívja őket az ember. Más. Igen, más a sör. A német ember ritkán iszik sört, — pohárral, inkább korsóval. Nem is iszik sokat, csak reggel, délelőtt, délben, ebédután, délután, vacsora előtt,

vacsora után, de lefekvés után már nem.

Pontosság, korektség, alapos munka, tempo, épület kolosszusok, nehézkes darabos emberek, nag yforgalom, kihasználni mindent és mindenkit, Unter den Linden, jewiss, délután ötkor is még „mahlzeit“, filmgyárak, sok szerződéses filmszínész és statiszta, — több szerződés nélküli, — legtöbb minden nélküli, tasse cafe, Wintergarten, Paul Wegener és hasonlók, — ezek jellemzik legjobban Berlint.

Hab' die Ehre!

Grüss Gott! Gröss Gott!

Donauwalzer, du nur du, schale Gold, verkli, szőkeség, pajkosság, mult és tradicio hin und her, három husz a mellényzsebben, édes jó Schubert atmoszféra, Stefanskirche, ist jemand eingestiegen bitte, ich hab' ein Garcon in der Josefstadt, minden második ember ért magyarul, Theater an der Wien, lelkesedés, hév, Schönbrun, nyugalmazott magasrangú tiszték százai, hadi rokkantak ezrei, munkanélküliek százai (körülbelül) és így tovább.

Wien Wein, Weib, Gesang.

Róma. A világ koldusai, fagyaltárusai, templomai és templom harangjai egy rakáson. A zuccán él mindenki. És kiabál. És izgul mindenért. És a haját csak hátra fésüli. És szereti az idegent, mert abból él. És szeret lebzselni, a hasacskáját süttetni a napon. Eviva! Eviva!

Micsoda műemlékek, micsoda képek, micsoda freskok, micsoda temetők, micsoda lágység és melegség, micsoda romok, micsoda papok, kalapok és alakok. Sikátorok. Lépcsőházak az uccák és fordítva. Könnyű balzsamos szellő. Zöld szín. Ipar annál kevésbé. Adio.

Ugy érzem, mintha itt már éltem volna pár száz évvel ezelőtt. Keresem az uccákon mindenütt önmagamot, — de nem találok. Csodálatos!

Drága pénzért vásárolom a levegőt. Lusanban vagyok. Érzem a svájci franknak a szagát. Szegény ember itt nem létezik. Én is most gazdagnak érzem magam; hogy miért nem tudom. Jaj de szép állomás. Mi-

lyen tiszta minden. Az egész város átutazóban van. Mindenki turista. Tej, csokoládé, konzerv. Csodálatosan sok rendőr. Sokat nem szabad cselekedni s csak keveset igen. Legfőképpen nem szabad az idegennek pénzt keresnie; költeni annál inkább.

Mennyi pénz kell, hogy az ember levegőt szivjon!

Bucarest: itt nem voltam!

Sofia: itt sem!

Madrid: itt csak szerettem volna lenni!

Budapest. Szerrrvusz kérrrrlek ásssan. Parrrrancsolj. Tekintetes, nagyságos, méltóságos, kegyelmes stb., stb. Ipsilonról ne tessék megfeledkezni.

Mennyi valóság, mennyi nagyozolás, mennyi tehetség, zseni, szélhámos egyrakáson. Dunakorzó, Váci ucca, Oktogon, Erzsébet, Teréz, Tabán, Thököly, este hétkor kis babám, adj kölesön 50 pengőt, nem bánom adj 40-et, no de 20-at csak adsz, hát jól van elég lesz 10 is. (Még mindig jól jártam, mert csak ötre van szükségem).

Budapest nagyszerűen öltözködik, illetve nagyszerűen tudja mutatni, hogy öltözködik. Szép is, jó is, hamis is. Is, is, is.

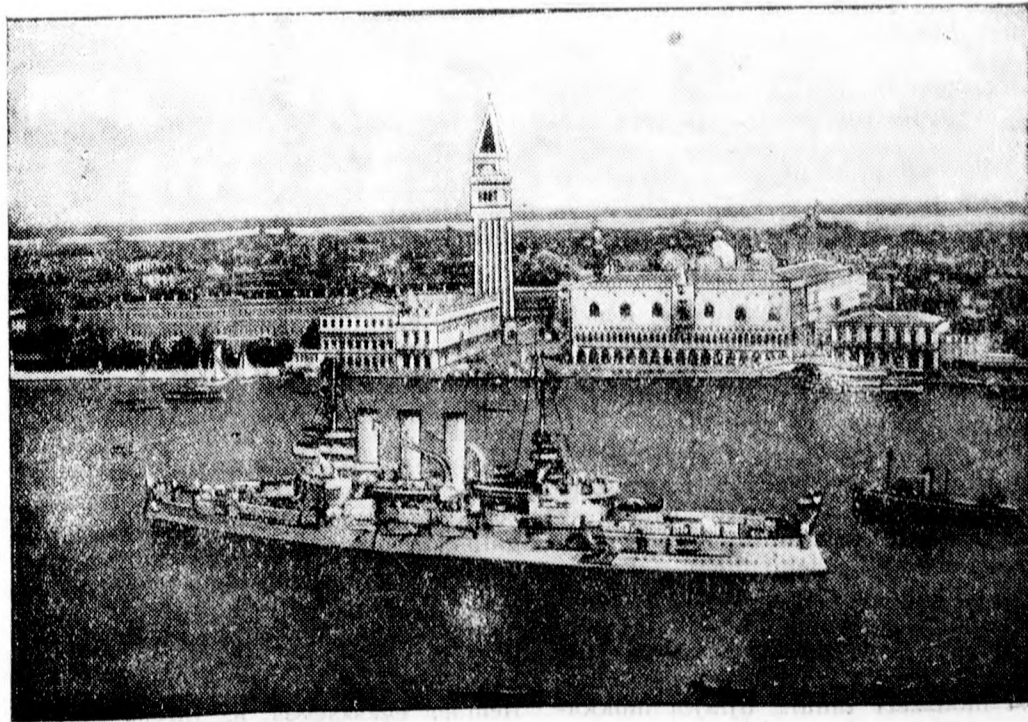
Zagreb. Kaj. Bum. Kene. Mene. Delaš. Doma. Zrinjevac. Ilica. Ulica. Milica.

Még véletlenül sem téveszthetem össze más várossal, olyan egyéni; a város is, a mentalitás is, az emberek is, minden.

Utoljára hagytam — last but not least — Beogradot. Itt voltam. Én is, te is, ő is. Aki még ne mvolt, az tegye fel a kezét. Az orient kapuja. Görög, török, bolgár, elegáns autók, öszvérhajesár, kifestett nők a la Paris, lüktető élet, a világ legjobb és legolcsóbb feketekávéja, vendéglátás, hej ti bre, slatko, mindenkivel meglehet barátkozni, nem kell süvegelni, Terazija, Knez Mihajlova, kávéház és kávéház, mindenki lebarnult, sok szép férfi, hivatalnok és hivatalnok, razsnyicsa, csebabsicsa. Beograd nagyváros. Itt ölelkezik a nyugat a kelettel. Érdekes uccák. Érdekes emberek. Okvetlen meg kell nézni Beogradot.

No és Noviszád? Ez is ide tartozik? Sajnálom, most nem érek rá, majd legközelebb.

A német hadiflotta Velencében

A német hadiflotta a jugoszláv vizek elhagyása után meglátogatta Velencét is. Képünk a Hesen sorhajót a velencei dozsépalota és Campanile előtt mutatja.

Veronika

Irta: Sasdi Sándor

Veronika a madarakat etette. A reggelinél megmaradt tejeskalácsot merzsolta apró darabokra és odaszórta a gyalogjáró kövére. Verebek röppentek rá, de egy-két sárgatollu cinege és aprócska ökörszem is odaszállt, hogy nagy-félenken elcsenjen egy-egy morzsát.

Csendes kis ucca volt ez. A házak előtt gesztenyefák szomorkodtak bele az őszbe. Dus lombjukat már megtépázta az októbervégi szél és a hervadás bágyadt színe sárgállott rajtuk.

— Ősz — mondta magában Veronika és a lehullott levelek útját vigyázta szemével.

Könnyű bánat langyosodott benne, ahogy nézte a hervadást. Veronika szerette a szomorúságot.

— Az én időszakom az ősz — szokta mondani.

Erre nagyanya mindig megmérgekedett. Őlébe ejtette a horgolást és szemüvegét felöltölte a homlokára.

— Nem akarom Veronika, hogy az ősz szeresd. Értsd meg: nem akarom. Aki fiatal, az a virágfakadást lesse, ne a levélhullást. Érted, Veronika?

Ilyenkor bölintani szokott szöke fejével.

— Értem, nagyanya.

Veronika ezen az őszön szerelmes lett. Még akkor kezdődött, amikor az első levél megsápadt az ablak előtti gesztenyefán. Veronika a szalont takarította. A karlsbadi emlékvázát törölgette az ablakban, amikor a tulsó oldalon meglátott egy fiatalembert. Fekete haja, sápadt arcu, nagy, égő szemű fiú volt. Veronikának Reviczky Gyula jutott eszébe, akinek költeményeit olyan sokszor szokta olvasgatni. Ősmerte valamennyi versét és sokat gondolt a költőre, akit fiatalon temettek a sírba.

Veronika csak állt kezében a karlsbadi emlékvázával és ahogy rásütött a fekete szemek sugára, biborba pirosodott az arca. A szíve úgy dobogott, mintha át akarná ütni a nefelejtés kartonruháját. A fekete hajú fiú messziről is visszanezett és Veronika úgy érezte, hogy tüzelő tenyér simítja végig.

Másnap ugyanabban az időben ott állt megint az ablaknál. A cserépben nyíló szőlővirágot babrálgatta, amikor meglátta őt. Remegni kezdett a keze és letört egy kis ágat. Máskor bizonyosan restelkedett volna ügyetlensége miatt, sietett volna eldugni az ágat a köténye zsebébe, nehogy szidást kapjon nagyanyjától. De most minderre nem gondolt. Lesütötte szemét és amikor már elveszni látta a fiú karcsu alakját, akkor sugta az ablak előtt silbakoló gesztenyefának:

— Szeretem őt...

A fa megértően bolintott. És ekkor hullatta le az első sárga leveleket.

Veronika ebben az időben a szokottnál is hallgatagabb volt. Csak ült a kéker nyős lámpa világában és az aranyozott Reviczkyt olvasta.

Nagyanya mérgeledött.

— Veronika, karácsonyra sem készül el a madéra teritőd. Szégyenben maradsz, Veronika....

Veronika sohajtott és azt mondta:

— Olyan jó verseket olvasni.

Mint a vallomás, olyan forrón bukott ki száján a néhány szó. Nagyanya nem gondolt semmire. Csak tekergette ujjára a cérnát és horgolta pókhálófinomságu csipkeit. Arról kezdett beszélni, hogy a Retekucca egyik ablakán látott egy vitrázst annak a betétjét megpróbálja emlékezetből lehorogolni. Nagyanya esze mindig ilyesmin járt. Ha a piacról megjött, uszközben új padlóvikszelési módszert tanult, újfajta mokkakrémet vagy éppen a nyugalmazott ezredesné árulta el neki, hogyan kell kaprot szárazan eltenni télire. Nagyanya falun nőtt fel. Hires gazdaasszony volt. Nagy kertje,

rengeteg baromfija volt és életének legnagyobb öröme volt, ha jól nyulott a rétes tészta vagy ha a nagyünnepi töltött káposztáját dicsérték a vendégei. Nagyanya gondolatai még ma is ott gyökereztek a régi faluban. Nem volt már veteménye, de ahogy leesett az első dér, szomorúan mondta:

— Vége a paradicsomnak. Más évben ilyenkor még a sarjupaprika is javában nőtt.

Nem igen volt dolog a házban, de reggel ötör már felkelt. Megszokta akkor, amikor még ellenőriznie kellett, hogy a cseléd kieresztette-e a baromfit az ólakból, hogy a fejéknél nem-e lopja el a javarészt a majoros gazda, hogy a kemencét be fűtötték-e a kenyér számára.

Kenyérsütés! Ma is nagyjelentőségű dolog ez a házban. Veronikának kell elvégeznie. Nagyanya szerint a cselédkéznak nem szabad a sütőteknőbe nyulni. Valamikor hét, nyolc kenyeret dagasztott ő egymaga. Szitálta a lisztet, reszelt a krumplit és akkora kovászt csinált, hogy könyökig bele ragadt a tészta. Ezt az egyheti kenyeret, ezt a cipőnyi kis kenyéret igazán megsütheti Veronika. Meg is sütötte minden szerdán. És hallani kellett délben a kritikát.

— Sok krumplit reszeltél bele Veronika... Sok a só benne... Egy kicsit, mintha ragacos volna...

De arról is volt eset, hogy dicsérő szó járt ki.

— Olyan ez, mint a kalács. Könnyű, izes.

Veronika ilyenkor boldogan mondta.

— Örülök nagyanya.

Nagyanya kevés foga a ropogós héjával vesződött.

— Örülhetsz is Veronika. Mert az az igazi háziasszony, aki jó kenyeret tud sütni. Ezek a városiak — és lenézően legyintett — ezek azt sem tudják, mi fán terem a jó kenyér.

Délután, amikor a nagyanya két öreg nője ott ült a fehérterítékű kávéasztal mellett, dicsekedve mondta:

— Hallod-e Linka, olyan kenyeret süttött ma az én unokám, hogy a boldogult testvéred, a Riza, pedig az nagyon értette, az sem tudott különbet.

A másik vendég, Emma néni, mutató és hüvelykujja között tartotta az arany sárga kuglófot, mint valami drágaságot.

— De ez se kutya ám! Elfújni lehetne, olyan omlós. Tíz tojást is kevertél ebbe...

— Csak hármát, Emma néni.

Linka néni kimondta a szentenciát:

— Aki így tud sütni, bátran férjhez mehet.

Veronika elpirult és egészen ráhajolt a madéra-terítőre. Ugy bökölte a tüt, mintha a boldogsága függne tőle, hogy a sok karikát kihimezze.

Hiába süttött Veronika izes kenyeret, omlós kalácsot, nagyanya sokat pörölt vele. Hogyne pörölt volna azért, hogy a reggeli takarításhoz nem a nefelejtés kartont, hanem a fodros delén-ruháját vette fel. És amilyen fűgén járt máskor kezében a tollsöprű, törőrongy, olyan soká piszmogott most a szalonban. Hátha még azt látta volna a nagyanya, amint a karlsbadi emlékvázával ott áll az ablakban és a sápadt arcu, égő szemű fiatalembert lesi. Minden reggel arrament. Kezében könyvek, keménygallérján lobogós fekete nyakkendő. Veronika már tudta róla, hogy bölcsész-hallgató. Azt is, hogy verseket ír. Költő! Mint Reviczky Gyula, akit olyan korán elvitt a halál. Nagyanya azt mondja, a költők mind közeli rokonai a halálnak. Szerinte, aki férfiember egészséges, az fütyül vagy danol, de semmiesetre sem versel. Talán igaza van nagyanyának. Hiszen ez a fiú is milyen sápadt. A szemén úgy látszik: mindig lázas. És sokszor még a lépteit se hallja, de már

megismeri köhögéséről. Ilyenkor úgy remeg a keze, hogy egyszer bizonyosan le fogja ejteni a négylevelű-lóherés karlsbadi vázát. Ahogy azután az ablakhoz ér és összevillan a tekintetük, Veronika szívében tüziros rózsák virítanak ki. Egy pillanatig tart, hogy a szemük összekapcsolódik. Mert Veronika lesüti szemét, míha hirtelen eszébe jutott volna megolvasni a vázán a lóheréket.

Egyszer azután történt valami, örökké emlékezetes marad Veronika színtelen életében. Ott állt akkor is a fodros delén ruhában az ablaknál. Egyszer csak látja, hogy a tulsó oldalról átjön a sápadtarcu fiatalember. Veronika le nem vette tekintetét a vázáról. Megforrósodott a torka, a keze remegni kezdett és úgy érezte, elszédül, ha megszólítja. De nem szól. Megállt az ablak alatt és bedobott egy papirlapot. A papiros odaesett a padlóra, amit tegnap vikszeltek fényesre nagyanya újfajta módszere szerint. Veronika nézte a fehér lapot és amikor lehajolt érte, tüzes karikák táncoltak a szemé előtt. A papíron vers volt. Így kezdődött:

Messziről nézlek,

Soha el nem érlek.

Hosszu, hosszú szerelmi vallomás volt. A végén ez a négy sor:

Te a tavasz vagy,

Feléd ragog a nyár,

Engem dermeszt a fagy,

Sírom is ássák már.

Veronika csak állt, kezében a fehér lappal. Kiáltani szeretett volna. Elmondani valakinek ezt a nagy, nagy titkot.

Odafutott az ablakhoz, talán még látja. Ha csak egy villanásnyira is. De a csendes kis uccán csak egy batyus parasztasszony bandukált. Ahogy az ablak alá ért, kínálga-tóan mondta:

— Vegyenek aszalt szilvát. Olesón adom szép kisasszony.

Szívéhez szoritotta a papirost és elismételte kétszer, háromszor.

— Szeretem, nagyon szeretem...

A gesztenyefa most is megértette őt. Utolsó sárga leveleit hullatta elébe.

De Veronika — életében talán először — most nem akarta látni a pusztulást, a hervadást: az ősz. Tétova léptekkel ment a pasztelkék pamlag felé. Két kezébe temette arcát és sírni kezdett.

Igy akadt rá nagyanya. A konyhába akarta hívni, hogy a tepsibe rakott tepertőspogácsát kenje meg tojásfehérjével. A köténye lisztes volt, kezében tartotta a tollból font kenőket.

— Veronika — ennyit tudott csak mondani, aztán hadonászni kezdett a tollból font kenőkével, mintha valami csuf bogarat akarna elhajtani.

Veronika levette kezét az arcáról. Könyvek mázolódtak rajta. Szájszéle remegett.

— Veronika — ismételte nagyanya és szigorú ránc vésődött két szemé közé.

Veronika felugrott a pasztelkék pamról. Már kezében volt a flanel törőrongy és tisztogatni kezdte a karlsbadi emlékvázát.

— Semmi, nagyanya, igazán semmi.

Nagyanya vizsgálódva nézte és csak bölögetett. Öregasszony volt; sok mindent megértett.

Pár nap múlva amikor megint ott ültek a fehérterítékű asztal mellett, Linka néni azt mondta:

— Ma nálam volt a Babócsay Balázs fia. Feljött Pestre traktort vásárolni. Azt monda, azzal kevesebbe kerül a szántás, mint fogattal.

Nagyanya a cukormaradékot kanalazta esészéje fenekéről:

— Megvan még a Babócsay-birtok?

— Épségben a nyolcszáz hold. Takarítás, rendes ember ez a Mihály. Igazán, nem fiatal, közel jár a negyvenhez.

Linka nni úgy nézett körül, mint aki nagyon fontosat készül mondani.

— Rendes ember ez a Mihály. Nem örökölte az apja könnyelműségét. Láttam; talpalt a cipője, a kesztyűjén stoppolás.

— Bezzeg az apja!

— Mondom, ez nem olyan. Takaritos, rendes ember. Házasodni akar. Megkért, hogy keressék neki valami csendes, jóra való lányt. Aki nem fél a pusztai élettől... Veronikára gondoltam...

Veronika kiejtette kezéből a kávéskanalat. Nagynya ráförmedt:

— Ügyetlen vagy Veronika.

Legközelebb amikor répadarálót jött fel vásárolni a Babócsay Balázs fia, elhozta Lin ka néni. Szép szál ember volt. Nagybajuszu, pirosarcu. Hangosan beszélt és nagyokat nevetett. Ez bizony nem farag verseket. Füttyül, danol, ha jókedve van. Férfiemberhez így illik. Amikor elment, nagynya meg-simogatta Veronika szőke haját.

— Boldog asszony lesz belőled. Libákat, tyukokat nevelsz, a kertedben ötven fűzér hagyma is megterem.

— Igen, nagynya — mondta Veronika.

Nem látta többé a sápadtarcu fiatalembert. Nem hallotta a köhögését, a lépéseit. Lehet, hogy ágyban fekvő beteg már. Talán fel se fog kelni többé. Nem látja a fekete szemét, a lobogó nyakkendőjét. Semmi, semmi sem maradt belőle. Csak a vers:

Te a tavasz vagy,
Feléd ragyog a nyár,

Engem dermeszt a fagy,
Sírom is ássák már.

Belülről nagy zokogás viharzott benne. De arcán mosoly látszott. Nagynya kívánta így. Milyen menyasszony az, akinek mindig könyvtől fényes a szeme? Jókedvű ember ez a Mihály, nem szereti a busongást. Kivált-kép a menyasszony arcán.

— Aki fiatal, az mosolyogjon.

— Igen, nagynya.

Mosolygott. Akkor is, amikor a nyugalmazott ezredesné — aki annyira értette a kapornak télire való eltevését — a mirtusz-koszorut és a fátlyat szőke hajára tűzte. De ahogy pillanatra egyedül maradt a szalónban, kiperdült szemén a köny. Kezébe vette a karlsbadi emlékvázát. Végigsimította ujjá hegyével a négylevelű lóherét. Aztán odaállt az ablakhoz. Félrehuzta a fehér grenadinfüggönyt. Ködös volt az ucca. Mindenütt szürkesség. A gesztenyefán egyetlen levél se látszott. Csupasz ágain árva, szomorú verebek csipogtak.

Veronika megtörölte szemét a zsebken-dőbe, amelynek csipkáját nagynya horgolta. Aztán kiment a lakodalmi vendégek közé.

Száraz Amerika

Milliók tánca

Maurice Dekobra, a híres francia író aki a nagy amerikai tőzsdekrach után meglátogatta az újvilágot. Tapasztalatairól és a látottakról a következő érdekes nyilatkozatot tette:

Milliomosokat mutattak nekem, a híres novemberi tőzsdekrach áldozatait. A May Fair Clubban, a Ritzben, az Embassyban találkoztam gentlemanekkel, akik szemmel láthatóan eléggé könnyen viselték el 10 és 200 millió dollár között váltakozó tőzsdeveszteségeiket. Ezeknél sokkal jobban érdekelt annak a középszerű, átagamerikai-nak vallomása, akit, mint a legbőleőbb embereket is, elkapott a spekuláció láza.

Egy délután sikerült kapcsolatba kerülőm egy ilyen tuatpolgárral, egy emberrel, a 20 millió kisjátékos közül, akik számára november 12-ike a vagyon álmából való szomorú ébredést jelentette.

Ez az amerikai polgár, akit Smith ur-nak kereszteltek, pillanatnyilag aligazgató a Madison Avenue egyik butorüzletében. Harminnégy éves, nő, egy gyermek apja. Ő mesélte el pénzügyi odisszeáját, amely olyan hasonló a többi milliókéhez. Szolgáljon tanulsággul a pillangóknak, akik még mindig a gyors meggazdagodás lángja körül táncolnak.

— Kedves uram, — mondotta — elmondok pár szóval a drámát, amely felborította életemet. Huszonkétéves voltam, mikor a háborúból hazatértem. Szerényen éltem. Egy lakásdiszítónél dolgoztam heti 60 dollárért. 1924-ben heti fizetésem túlhaladta a 100 dollárt és ekkor nősülésre gondoltam. Feleségül vettem egy newyerseyi fiatal leányt, aki szeretett és megelégedett szerény anyagi eszközeimmel.

— Tízezer frank havi jövedelem nagyon sok francia embernek boldogságát jelentene.

— Annál jobb nekik. Én jobbat akartam. Balszerencsémre én rendeztem be egy tőzsdeügynök lakását, aki egy napon így szól hozzám:

— „Kedves Smith, ha ki akarja keríteni jövedelmét, keressen fel irodámban, a Wall Streeten“.

— Elmentem hozzá. Azt kérdezte, van-e megtakarított pénzem. Elmondtam, hogy hat ezer dollárom van, állampapírokba fektetve. Ugy nézett rám, ahogy a tenisz világbajnoka nézhetné a kezdő ping-pongozót és így kiáltott fel:

— „Maga jó fiu, de nem találta fel a puskaport. En majd elintézem, hogy pénzt szerezzen. Irjon alá egy utasítást, hogy vegyek magának 200 General Motorst 70 dolláros árfolyamon. Ez a napi ár“.

— Felkiáltottam:

— De hiszen ez 14.000 dollár, nekem pedig csak 6000 van.

— Ez nem jelent semmit. A 6000 dollár elegendő garancia határidős vásárlásnál. Ha habozik, akkor közönséges hülye.

— Engedtem a csábításnak. Vettem.

— Hat hónappal később 200 General Motorsam 90 dollárra emelkedett. Diadalmasan mondtam feleségemnek:

— Darling, 28.000 dollárt kerestem hat hónap alatt.

— Most már megízleltem Pénz önagyságának mérgezett ambróziáját, amit az értéktőzsdén mérnek. Nyereséggel határidőre 200 részvényt vettem, 94 dolláros árfolyamon. Három hónappal később 114 dollárért adtam el. Ujabb két hónap múlva kiszámítottam, hogy zsebettem kézzel körülbelül újabb 20.000 dollárt kerestem, tehát annyit, mint amennyi négy évi verejtékes munkám jövedelme.

— És nem mondta akkor magának: hagyjuk abba? Tulszép a dolog ahhoz, hogy tartós lehessen?

— Nem. És ön sem mondta volna. Huszmillió amerikai ugyanazt tette, amit én. Becsületes gyárimunkások, gépirónok és taxisofőrök, boyok és hotelpincérek, mind azt gondolták, hogy ez örökké tart. Mert hát ugy kellene lenni, hogy a jó dolgok tartósak legyenek. Nem emberi vonás arra gondolni, hogy a jó világ megszűnik, hogy a feleségem nem fog többé szeretni és hogy a Wall Streeti aranyborjú nem táplál majd tovább. Akkoriban egy nagy diszító cégnél dolgoztam. Keményen dolgoztam, hogy megkeressem napi 15–20 dolláromat. Hazatérve, megnéztem az árfolyamlapot és észrevettem, hogy minden erőfeszítés nélkül 350 dollárral lettem gazdagabb, részvényeim jóvoltából. A mérge egyre tovább hatott. A további folyamatot kitalálhatja. Egyre kevésbé érdekelt a fürdőszobák kerámiajának megválasztása s egyre kevesebb lelkesedéssel stilizáltam hamis görögus butorokat, világosra festett előszobákba. Elhanyagoltam kötelességemet s csak félfüllel hallgattam a Park Avenue-beli dáma panaszeit, aki azon bántódott, hogy a mennyezete túl

világos, jégszekrénye pedig túl kicsi. A tapétás és a bádigos érkezése között, akikkel tárgyalnom kellett, a lapot huztam elő a zsebemből és az árfolyamokat számítottam. Egyszer egy ebédlő még be nem festett falán kiszámítottam, hogy mit jövedelmezne 250 General Electric, ha azt venném a most meglévő Radio Corporation helyett. Érti már? Már nem voltam kereskedő, a mérreg akaratom ellenére tőzsdejátékosá tett.

— Szegény Mr. Smith!

— Nem is hiszi, milyen igaza van. 1928-ban 80.000 dollárt értek papírjaim, vettem a feleségemnek egy szép kis autót, egy ezüst utikészletet, egy villanyzongorát, párizsi ruhákat, úgy élt, mint álomban. Egy szép napon könyvelőnk, aki nem volt gazdag ember, így szól hozzám:

— „Égett szagot érzek... ne bízzék sem miben!“...

— Azt hittem, hogy ez a vészmadár csak ijesztésül huhog és úgy döntöttem, hogy amint elérem a százezer dollárt, papírjaimat családapai gondossággal állampapírokra cserélem be.

— És ez az utolsó 20.000 dollár okozta a vesztét?

— Ugy van! A katasztrófa november 3-ikán kezdődött. Ügynököm irodája szempillantás alatt sápadtarcu emberekkel telt meg. Maga az ügynök előkelő nyugalommal lépett hozzám, miközben egyik alkalmazottja a katasztrófa első árfolyamszámait írta fel krétával a táblára és így szól hozzám:

— „Hozzon holnap reggelre 15.000 dollárt, hogy ezzel növeljük a fedezetet.“

— Megigérttem. Egy asszony abban a pillanatban ájult el.

— Látott már lavinát Svájcban? A tőzdei romlás ugyanilyen ellenállhatatlan volt. Adni kellett, hogy fedezhessem magam és a százmilliókra menő eladás meggyorsította a pénzügyi kataklizmát. November 15-ére 80.000 dollárom megsemmisült. A pénzügyi doktorok azzal vigasztalták a katasztrófa 20 millió sebesültjét, hogy a pénzügyi kormány felelős a pánikért. Ekkor már késő volt, minden elveszett.

— És mit csinált?

— Visszatértem a munkához. Pénzemtől megfosztva, nagy örömet találtam benne, hogy tanácsot adhattam ifju pároknak, akik nem tudtak dönteni a modern stílus és a chippendále között. Nincs már semmim, de megmaradt a feleségem, öt éves gyermekem, akit szerencsére nem játszottam el határidőre a tőzsdén, a villanyzongora és az autó, amely most már csak vasárnap jár.

— És milyen következtetéseket von le mindebből?

— Az értékpapírok novemberben átlában 48 százalékot estek s ez több, mint az 1903., 1907., 1916. és az 1920-as pánik legnagyobb áresése. Ezek a pánikok kéréhetetlen szabályossággal térnek vissza. Néhány év múlva újabb katasztrófa tanui lesznek, mert a mi sorsunkon senki sem okul.

— Csodálom a bátorságát és az ön-höz hasonló bátorságát, akik visszatértek a munkához. Mindenesetre remélem, hogy örökre kigyógyult a spekulációból.

Smith szívart vett elő a zsebéből, leharapta a végét és nevetett:

— Kigyógyultam, három évre. Remélem hogy 1933-ban megint lesz kétezer dollárom és akkor megint meg fogom hallgatni azt a k'ünő rábeszélő képességű gentlemant, aki fülembé fogja sugni:

— „Hallja Smith, azt mondom, hogy az arizonai kaviárbányák részvényei két hónap múlva emelkedni fognak, jó lenne beszállni.“

Ujítsa meg!
előfizetését

Szlavóniai Hírek

Egy ártatlan ember életével fizetett az ellopott dukátok miatt

Az elhagyott leány bosszúja

Mintegy nyolc nap előtt ellopták Borilovics Marija fiatal bosnyáki asszony szekrényéből tizenöt darab arany dukátot. Pósnyciban, mint másutt is sok helyen, idegen dukátokkal is ékesítik magukat a fiatal leányok és asszonyok. Borilovics Marijának is mindössze négy darab dukát volt a sajátja, míg tizenegy darab másé volt. A fiatal asszony férje Borilovics Martin a lopással rokonukat Maszljaj Martint gyanúsította, aki bejáratos volt házukhoz. A faluban azonban suttogni kezdték, hogy a dukátokat maga a férj lopta el, aki a faluban nagyon el volt adósodva. Maszljaj, amikor meghallotta a gyanúsítást és amikor a csendőrök emiatt házkutatást is rendeztek nála, nagyon elkéseredett ártatlansága miatt. Minap, amikor Maszljaj Zsupanyából hazafelé indult, előbb betért a zsupanyai malomba, ahol Borilovics munkásként dolgozott és szemrehányást tett neki a gyanúsítás miatt. Szóváltás közben Maszljaj felkapta a közelben levő fejszét, amely a malom tulajdona volt és azzal rontott Borilovics ellen, aki viszont kést rántott és mielőtt Maszljaj használhatta volna a fejszét, háromszor mellbeszurta úgy, hogy Maszljaj azonnal kiszenvedett. Borilovicsot letartóztatták és bekísérték az oszijekai kir. ügyészség fogházába.

Maszljaj eltemetése és Borilovics letar-

tóztatása után az ügy egész más fordulatot vett.

Borilovics ugyanis mint legény több leánynak is udvarolt, mindegyiknek házasságot is ígért. Két leánnyal törvénytelen gyermekei is voltak. Végül is az ősszel feleségül vett Borilovics egy harmadik leányt. A zeyik becsapott leány Korovljevic Éva pénzzel is támogatta Borilovicsot, mert ez mindig hitette a leányt, hogy feleségül fogja venni. Amikor pedig Borilovics másik leánnyal kötött házasságot, faképnél hagyva Évát törvénytelen gyermekével, Éva bosszút forralt volt kedvese ellen. Besurrott Borilovicsék lakásába, amikor senki sem tartózkodott otthon és a szekrényből ellopta a összes dukátokat, hogy ezzel kárpótolja magát a Borilovicsnak adott pénzért és hogy biztosítsa törvénytelen gyermekét. Természetesen a leányra senki sem gyanakodott. Amikor aztán Maszljaj eltemették és Borilovicsot bekísérték Oszijekre a törvényszék fogházába, Korovljevic Éva nyugtalanul járt-kelt a faluban. Lelkiismeretfurdalásai voltak, sehol sem volt nyugta. Végül is Éva, hogy lelkiismeretén könnyítsen, önként jelentkezett a zsupanyai járásbíróhoz, ahol bevallotta, hogy ő lopta el a dukátokat, melyek miatt Maszljaj életével fizetett.

Elásott pénz az almafa alatt — egy asszony álma

A Vinkovci járásbeli Markusica községnek szenzációja van, amelyről a faluban és környékén sokat beszélnek. Néhány év előtt ugyanis Lázić Danica markusici leány férjhez ment a szomszédos Koprivno községbe Jeremics Sztojkoéhoz. Ekkor a leány eladta markusici házáat is. A napokban Danica azt álmódta, hogy eladott házában udvarában a kut mellett az almafa alatt pénz van elásva. Amikor az asszony reggel felébredt, örömmel újságolta férjének álmát, aki nem sokat habozott, befogta lovait és

Markusicára hajtott, hogy az elrejtett pénzt kiássza. Sztojko gazda egész nap ázott, pénz azonban nem talált és amikor az arra menők megkérdezték, mit csinál, mindenkinek elmondta felesége álmát. Természetesen, nevetett Jeremics hiszékenységében. Végül a kincsásó Sztojko is belátta, hogy fáradozása hiábavaló, szomorúan visszatért falujába, hogy elmesélje feleségének, miszerint készpénzt csak álomban és a mesékben ásnak ki manapság a földből.

Athelyezés. Zduńics Ivan novszkai járási polgármestert hasonló minőségben Vukovarra helyezték át.

Inasnyilvántartás. Keresnek 1 szijgyártó, 1 lakatos, 1 kovács, 3 hentes és mészáros, 2 bognár, 1 bádogos és 2 fűszeres inast. Jelentkeznek egy yfiu borbélyinasnak. Utiköltséget az inast keresők fizetik.

Szarvasmarhák mérgezése vad lóherétől Néhány nap előtt a mirkováci gazdák egy része tetemes kárt szenvedett, amely intő példának szolgálhat, hogyan kell a szarvasjóságra vigyázni. Ugyanis az Otok és Korulinczi közötti erdőben a mirkováci gazdák tehenei nagy mértékben élvezték a vad lóherét, amelytől 24 darab hirtelen megbetegedett. A zemberek azonnal a tehenek mentéséhez fogtak, ki ahogyan tudott és nagy nehezen sikerült is 13 darabot megmenteni, míg 11 darab elpusztult. A szenvedett kár 30.000 dinár, melynek a figyelmetlen pásztorok voltak az okozói.

Elütötte az automobil. Vinkovcin Eisler Desider beográdi utazó automobiljával elütötte Ivanovics Zvonimir 8 éves kislányt, akit életveszélyes sérüléseivel szállítottak a vinkovcei kórházba.

Gyilkosságért két évi börtön. A mitrovicai kir. törvényszék két évi súlyos börtönre ítélte Vekics Szima jamenai gazdát, akinek imult év októberében a falu vendéglőjében leszurta Borics Mitar gazda társát, aki a szurás következtében meghalt. Vekics az ítéletbe belenyugodott.

Vonat alá dobta magát a felesége miatt. Mult héten az adolfóváci tejeseknek akik kora reggel tejet szoktak Oszijekre szállítani, borzalmas látványban volt részük. A jospováci vonal mentén a sinek mellett egy férfi hullájára akadtak, amelynek a feje levolt szelve, mintha karddal vágták volna le törzséről. A tejesek azonnal jelentést tettek az oszijekai állomásfőnökségnek, ahonnan rendőri bizottság szállt ki a helyszínre. A hulla megvizsgálása után a bizottság megállapította, hogy öngyilkosság történt és a hullánál talált iratokból megállapították, hogy az öngyilkos azonos Szvoboda Dragutin 35 éves orahovici születésű kádár segéddel. Szvobodánál 66 dinárt találtak és egy 6.500 dinárról kiállított nyugtát ellenben semmiféle bucsulevet nem találtak nála, amiből következtetni lehetett volna az öngyilkosság okára. A rendőrség a további nyomozás során megállapította, hogy az öngyilkos kádársegéd nős, két gyermek atyja és háza van Oszijeken. Szvoboda anyjának vallomása szerint, fia valószínű azért követett el öngyilkosságot mert néhány hét előtt felesége kivándorolt Argentínába és efeletti bánatában követte el tettét.

Kitett gyermek. Néhány nap előtt az oszijekai lapok jelentették, hogy egy lelketlen anya a vinkovcei uton kitétte néhány hetes csecsemőjét, akit a járókelők találtak meg és elhelyezték a gyermekmenhelyen. A lapok közlése utáni napon megint hasonló

eset történt. A gyermekmenhelyen megjelent egy yasszony héthónapos fiu gyermekével és az igazgatót kereste. Amikor közölték vele, hogy a zigagató nincs az intézetben, a zasszony arra kérte a személyzetet, hogy megvárhassa az igazgatót az intézetben amit megengedtek neki. Erre az asszony néhány percre letette gyermekét az egyik bölcsőbe azzal, hogy kimegy az udvarra. Többé nem is tért vissza. A rendőrség keresi az anyát.

Véres leszámolás a mesgye miatt. Knezsevics Sztjepan és Doslics Antun banicevcii gazdálkodók már évek óta háboruszkodtak a mesgye miatt, amely végül is véres leszámolással végződött. A mérnök kimérte a földet, amellyel Knezsevics kapott elégtételt, viszont most ezzel Doslics nem volt megelégedve. A napokban a 60 éves Knezsevics a közös mesgyénél, a mérnök kimérése alapján árkot ásott, mire ott temett Doslics, aki Knezsevicsot felszólította, hogy hagyja abba az árok ásását, mert ellenkező esetben ez sirja is lehet. Mivel az öreg Knezsevics nem volt hajlandó elállani a további ásástól, Doslics hazarohant Jojo nevű fiáért, akivel karókkal felfegyverkezve tért vissza és Knezsevicsot egész testén, de különösen a fején összeverték, akit életveszélyes sérüléseivel kórházba kellett szállítani. A csendőrség Doslicsot és fiát letartóztatta.

Véres összetűzés a vendéglőben. Az ivankovoi vendéglőben véres összetűzés keletkezett két falubeli legény, Jozipovics Antun és Hári Sztjepan között, amiatt, hogy Jozipovics Hári választottjával táncolt. Amikor Jozipovics néhány percre kiment a vendéglőből, hogy lehűtse magát, Hári utána ment és késével hátba szurta. Jozipovicsot súlyos sérülésével szállították a kórházba, Hári ellen pedig feljelentést tettek a bíróságnál.

Egy szökött fegyenc „pechje”. A zsupanyai csendőrök az oszijekai törvényszékhez bekísérték egy Vujasinovics Sztanko nevű brezovopolyei (Lika) származású betörőt, aki Zsupanyán egy nagyobb betörést követett el. Amikor Vujasinovicsot a törvényszék börtönőri irodájában átvették és megnézték állampolgársági okmányait, azonnal értesítették Vujasinovics Rada börtönőrt, aki szintén brezovopolyei születésű, hogy letartóztattak egy embert, aki az ő unokafivérének adja ki magát. Vujasinovics börtönőr, a kinek tényleg van egy Sztanko nevű unokafivére, a letartóztatott egyénben felismerte földijét, Sukunda Rádát, aki 1919-ben rablásért 7 évi börtönre volt ítélve, azonban három évi raboskodás után megszökött a lepoglavai fegyházból és azóta csavargott az országban. Sukunda, e leleplezés után, beismerte igazi nevét, a domovnicát pedig szökése után posta útján rendelte meg az igazi Vujasinovics Sztanko nevében a községi elöljáróságtól.

Különös éjjeli leszámolás. Degmeccics Sztjepan és Vućskovics Sztjepan andrijevcii legények mult hónapban, egyik este átmentek a szomszédos Divosevci községbe, ahonnan néhány óra múlva visszaindultak falujukba. Amikor a legények közel értek falujuk legelőjéhez, szemben találtak magukat egy ismeretlen emberrel, aki szó nélkül három késszurással megölte Vućskovicsot. Amikor ezt Degmeccics látta, a nála levő furkosbottal hat ütést mért le a támadó fejére, aki szintén holtan terült el a földön. Másnap Degmeccics önként jelentkezett a csendőrségen, amely a támadás színhelyén megtalálta mindkét áldozatot és ekkor megállapították, hogy Vućskovics gyilkosa azonos Vidakovics Jakab andrijevcii gazdával. Hogy miért ölte meg Vućskovicsot a csendőrségnek nem sikerült megállapítani. Mult héten volt a tárgyalása ennek az ügynek a pozsegai törvényszéken, amely nem fogadta el Degmeccics ama védekezését, hogy önvédelemből ütötte le Vidakovicsot. Emiatt a törvényszék Degmeccicsot öt évi börtönre ítélte és 12.903 dinár kártérítésre Vidakovics özvegyének javára.

Ifjúsági rovat

Tudományos forgácsok

Néhány érdekes adat testünk „folyékony szervéről”, a vérről: Vörös testjei, melyektől jellegzetes színét nyeri, 0.008 mm átmérőjű korongok. A férfi egy köbmm.-nyi véreben 5,370.000, a nőében pedig 4,780.000 van belőlük. A zegész emberi testben kb. 25 billió vörös vérttest van. Eg yember vörös vérttestjei, egymás mellé sorakoztatva, olyan láncot adnának, amit ötször lehetne a 40.000 km. kerületű földi Egyenlítő köré csavarni. Ha pedig egymás fölé helyeznők a vérttesteket, egy 62.500 km. magas tornyot kapnánk. Szorosan egymás mellé rakva 3200 négyzetméternyi felületet fednének be, ami kb. 2000-szer nagyobb az emberi test átlagos bőrfelületénél. A Föld 1600 milliónyi lakosságának vörös vérttestcskéivel be lehetne borítani a bolygó egész felületét. A vörös vérttestek közöttük a szervezet számára az oxigént s így voltaképpen általuk lélegzünk. Minthogy élettartamuk aránylag rövid (átlagban csak hetekig él egy-egy vérttest), a vérképző csontvelőnek a vér minden köbmm-re óránként 100—200.000 új vörös vérttest kell a véráramba bocsátania. Magaslatti helyeken, ahol kevesebb az oxigén, ennek ellensúlyozására, illetőleg a lélegzőfe-

lület bővítésére, több vörös vérsajt termelődik a szervezetben. Ez is egyik oka annak, hogy az orvostudomány vérszegénységben s ebből kifolyólag szervezeti gyengeségben szenvedők részére a magaslati helyeken, hegyes vidékeken való tartózkodást ajánlja.

A gallium nevű ritka fém, melyből újban igen nagy hőmérsékletek mérésére alkalmas hőmérőket készítenek, mint a spektroszkópiai kutatás kiderítette, nagy mennyiségben van jelen a Nap kromoszférájában.

Megállapítást nyert, hogy az emberi és az állati csontok anyagában nikkell van.

Az oxigénáramban égő acetylen lángja a legerősebb hőforrások egyike, lévén a láng hőmérséklete 2700 C. Ezt a tulajdonságát fémek vágására és forrasztására használják fel. Ipari célokra nagy nyomás alatt tartott és folyósított acetylent alkalmaznak mely azonban erősen robbanékony, miért is acetonnal itatott likacsos masszával telt acéltartályokban raktározzák el.

A milliárdos Carnegie jótékonytsága

A különféle Carnegie-alapítványok híre bejárta az egész világot és azok az egyetemek, hangversenytermek, népkönyvtárak, munkásjóléti intézmények, amelyek vérkeringését ezek az alapítványok indították meg eléggé ismertté tették és teszik az amerikai Andrew Carnegie nevét. Mostanában volt tíz éve, hogy ez a dúsgazdag ember meghalt és mert akkoriban az egész világot meglepő bőkezűséggel osztogatta szét vagyonának és jövedelmének nagy részét, most, hogy porhüvelyét már tíz éve kikezdte az enyészet, a világ sajtójában különféle cikkek próbálják elemezni és magyarázgatni a bőkezű milliárdos elveit és gondolkodását.

Nagyon szépek azok az elbeszélések, amelyek az ifjúság buzdítására szánva, mindig úgy tóntetik föl a milliárdosokat, mint akik teljesen a maguk erejéből, minden segítség nélkül, szorgalommal és takarékos-sággal szereztek rengeteg vagyonukat. Nagyon szépek, de nem egészen igazak, mert akármelyiknek vizsgáljuk is alaposabban a sorsa fordulatát mindig megtalálunk egy idegen kezét, amely a nagy vagyon alapját lerakni segítette. Így volt Carnegivel is, aki mint szegény fiú Skóciából vándorolt ki Pennsylvániába, ahol igaz, hogy szorgalmasan dolgozott, de az is igaz, hogy szorgalmasan dolgozott, de az is igaz, hogy mindig nagyon rámosolygott a szerencse. Volt kislutófiú egy szövőgyárban, majd egy vasutas-ság táviratkihordója és ennek a társaságnak az igazgatója annyira megszerette, a szolgálatkész fiatalembert, hogy a polgárháború vége felé odaajándékozta neki két üzleti vállalkozásának részjegyeit és pedig először a hálókocsitársaságát, majd pedig a Columbia Oil Company-ét.

Carnegieből sohasem lett volna Carnegie, ha ezt a két nagyszerű ajándékot meg nem kapja. Ezek a részesedések vetették meg nem kapja. Ezek a részesedések vetették meg Carnegie óriási vagyonának az alapját. Egyik kiváló tulajdonsága az volt, hogy biztos szemmel meglátta, mely alkalmas és mikor kell üstökön ragadni, hogy jó nagy hasznot lehessen belőle kipréselni. És ebben a tekintetben egy csöppet sem volt szentimentális, sőt ha a maga érdekéről volt szó, akkor akárhányszor embernek „kitekerte a nyakát”. Lehet, hogy ennek a ki-méletlen eljárásnak a kiengesztelésére sietett élete utolsó éveiben vagyonát jó cselekedetek, okos célok megvalósítására szét-

osztani. Mintha az a magahirdette elv lebegett volna a szeme előtt, hogy: „becstelenül hal meg, aki gazdagon hal meg”, sietett ama tanok értelmében eljárni, amelyeket néhány évtizeddel ezelőtt megjelent „A gazdagság evangéliuma” című kis írásművében hirdetett, hogy tudniillik az embernek a társadalom és a haladás értékében mindenét még életében szét kell osztania és nem rokonai meg barátai közt, sőt gyermekei közt sem, mert ezzel árt a becsvágyuknak. A gyermekekre lehetőleg keveset kell hagyni.

Az ő jótékonytsága és adakozó kedve olyan célok érdekében nyilvánult meg, amelyeket maga eszelt ki. Bizony akárhányszor megesett, hogy éppen e módszere következtében rossz helyre adta a pénzt, de inkább ezt viselte el, sem hogy legjobbak barátnak vagy a legkiválóbb szakembereknek sokkal jobb és célszerűbb ajánlata értelmében lett volna valami alapítványt. A nagy háború kitöréséig legalább 1600 milliót osztogatott szét. De mert magunkfajta halandóknak elképzelhetetlenül nagy és állandó volt a jövedelme, az imént említett rengeteg összeg jóformán meg sem kottyant neki és minden iparkodása ellenére sem sikerült megmenekülnie attól a maga igazságától: „becstelenül hal meg, aki gazdagon hal meg”. Mert maradt utána vagyon bőven és felesége meg leánya szép néhány millió birtokában gyászolta meg az örökagyót.

Jótékonytsága főként munkás- és népművelési céloknak vált a javára. Sok alapítványt tett egyetemeknek, hangversenytermeknek és több ezer népkönyvtárnak. Kijelentette, hogy a népkönyvtárak érdekében minden áldozatra hajlandó, de eleve kijelentette azt is, hogy csak abban az esetben alapít bárhol bármennyi népkönyvtárat, ha az illető községek okiratban kötelezik magukat a könyvtárak fenntartására. Nagy összegeket áldozott a béke fenntartása érdekében is, mert pacifista érzelmű ember volt és fájdalommal kellett látnia, hogy szellemi és anyagi buzgólkodása ezen a téren kárba veszett, hiszen minden békefogadkozás és béketörekvése ellenére megrendítette az egész világot a milliók és milliók pusztulásával, rengeteg emberélet föláldozásával járó világháború.

Husz titkárt tartott, akik naponta átlag huszezer könyörgő-, kérés- és koldulólevelet bontottak fel és olvastak el. A leg-

Olesó utazás Budapestre

és vissza

1930. május 25-től szept. 1-ig

Fenti idő alatt a magyar határ vízum nélkül léphető át és a vízum Budapestre 67 százalékos kedvezményrel (egyharmad árban) szerezhető be. A vízum kéthavi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak fenti idő alatt a Budapestre és vissza való utazásnál a magyar vasutak és a Dunagőzhajózási Társaság expresz hajói 50 százalékos díjmérséklést engedélyeznek.

A vízum nélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok a budapesti Vallásügyi Kiállítás alkalmából kerülnek kiadásra és a kiállítás megtekintésére is jogosítanak. Ezek az igazolványok darabonként negyven dinár portó beküldése ellenében a következő helyeken kaphatók:

Beograd: Magy. kir. Kereskedelmi Képviselet utazási osztálya (Beograd, Jaksicseva ul. 2), — Putnik utazási iroda, Kolarcseva ul. 1.

Szobotica: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank és Közgazdasági Bank.

Bácskattopola: Takarékpénztár.
Novivrbász: Schmidt Frigyes, — Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank.

Velikibeckerek: Takarékpénztár.
Szombor: Bácskai Gazdasági Egyesület, Szeles Testvérek. Takarékpénztár.

Szenta: Gazdakör, Novoszel János titkár, Kereskedők Egyesülete Általános Hitelbank.

Velikakikinda: Centralna Stedionica.
Novisád: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik utazási iroda, Lusztig Bankház és Merkur bank.

Oszijek: Jugoszlóvenszka Banka, Lajoszláv Pápai.

Csákovce: Hoffmann Elemér.
Novibecsej: Általános Hitelbank.
Kula: Hitelbank.

Bácskapalánka: Kopecky Sándor.
Odzaci: Takarékpénztár.
Murszkaszubota: Prekomurszka Banka.

Apatin: Banka i Stedionica, Berlekovic Sándor.

Vrsac: Nemacska Obrtnicska Zadruga, Szalay agencija.

Sztáribecsej: Népbank, Potiszka Banka, Galambos István.

Pancsevo: Népbank, Globus szállítási vállalat.

Szarajevo: Putnik.
Szkoplje: Kereskedelmi Kamara.

Ezen igazolványok alapján a kedvezményes vízum előre is beszerezhető a beográdi Magyar Kereskedelmi Képviselet útján.

több levél írója sohasem kapott választ és csak körülbelül száz levél került a magántitkár kezébe, aki a levelek felére maga válaszolt, a másik felét pedig a nábob elé terjesztette, aki elolvasta, de semmiféle ajánlaira, bárkitől jött is és bármily szép cél megvalósítására vonatkozott, nem reagált. Stead-dal, a híres békeapostollal való baráti érintkezés is azért szakadt meg, mert nem volt hajlandó Stead nagyszerű terveinek egyikét sem megvalósítani. Pedig tudjuk, hogy megteremtette a „Carnegie-Endowment”-et, az európai és amerikai béke-mozgalom javát szolgáló ötvenmillió al-pítványt.

Carnegie művelt ember volt, de meglehetősen egyszóval. Az angolon kívül más nyelven nem beszélt. A skót felföldön, szülővárosa, Dunfermline közelében pompás kastélyt építtetett magának, nagyszerű parkkal; az évnek szebbik részét itt, a ridegebb évszakot pedig Newyorkban töltötte el, ahol szintén káprázatos fényűzéssel berendezett palotája volt. Kastélyában rendszerint néhány hétre vendégül látott nemzetközileg jelentős férfiakat, ismerősöket és barátokat, akiket romantikus fényűzéssel vett körül és akikkel buzgón megvitattott minden napi eseményt.

Boldogságba futott asszony

Babonás nászéjszaka asszonya járt a könnyek örömeiben. Szeme égeti, valakire várt, az éjben.

Másnak akarták eladni a szívét, fiatal testét és szerelmét. Leszökött a nárcisz kertbe. „Most azt a valakit szeretném“.

S im jött az a gögös valaki legény. Ébredtek régi, nagy szerelmek. Üresen maradt a megvetett nászágy, és a kertek.

Nárciszokra hullt a letépett fátyol. Vig teremből bus zene zendült. Boldogságba futott az asszony; aki eltűnt.

A mi találkozásunk

Megérkezünk. Ujra érkezünk. Mi mindig távol vagyunk. És meggyünk egymás felé már régen.

De sose találkozunk. Soha nincs összejövés, mégis meggyünk egymáshoz már századok óta. S nem találkozunk.

Eltévedünk. Annyi labirint. Annyi sir állja utunkat. Megállit, sok, bohó, kis törpe szív. S mi stációzunk.

Egyszer majd mégis tovább érünk. Eljutunk egymás szomszédságába; átkiáltunk. Örülünk. Sirunk. Közel leszünk egymáshoz.

Nem látjuk egymást. Vakok vagyunk. Halljuk egymást: süketen. Mintha a halál és Élet készülne Nagy találkozóra.

S mi lesz, ha egy őszi zimankós reggel megérkezünk, vénen, őssen. Roggyantan. Betegen. Betegben. Vakon. Süketen.

Érezzük egymást. Nem látunk. Szeretjük egymást. Nem hallunk. De szép lesz a mi találkozásunk, ha meg kell halnunk.

S. D.

Betegségélyző pénztár — állatok részére

Berlinből jelentik: Az első hír hallatára összemolyogtak az emberek. Micsoda? Betegségélyző pénztár, amelynek állatok a páciensei? Mégis csak furcsa időket élünk. Annyi a beteg ember és lám akad vállalkozás, amely arra a különös ötletre vetemedik, hogy állatokat, kutyákat, macskákat, faluhelyt pedig szarvasmarhát, lovat, birkát biztosítson be a különféle betegségek ellen. Az eszme azonban, úgy látszik, nem volt rossz, mert az alapítási felhívásra nyomban háromszáz állattartó gazda jelentkezett és német szokás szerint már meg is csinálták az új egyesület rövidített nevét. „Tierag“ a neve az új biztosító betegpénztárnak, amelyben az „ag“ persze az Aktiengesellschaft hagyományos német rövidítése.

Érdekes azonban, hogy ez az állat-betegpénztár már öt évvel ezelőtt próbálkozott üzletkötésekkel Bajorországban, de egy év után beszüntette tevékenységét, mert ott az állatbiztosítás állami monopólium. Igaz ugyan, hogy Bajorországban az a biztosítás nem betegség esetére szól, hanem csak arra, ha az állat kimulik. Azonkívül ennek a rendszernek az volt a baja, hogy a különböző járásokban más és más volt a biztosítási díjszabás, míg most a berlini vállalkozás az állatok betegpénztárának a megteremtésénél ugyanazokból az elvekből in-

dul ki, mint amikor emberekről van szó. A társaság arra törekszik, hogy gondos állatorvosi kezelést nyújtson a tagok bebiztosított állatai számára, ingyen látja el a vizsgálatot, ingyen adja az orvosságokat és szükség esetén az állatokat klinikai kezelésben is részesítse. Ugyyszólván „szanatóriumi“ kezelést is ad a gyöngéledő állatoknak és a lesoványodott szarvasmarhákat hízókurára „üdülő-legelőkre“ küldi a kiméletre szoruló ökröket. A társaság persze ingyen szolgáltatja ki az oltószert és orvosait kiküldi, ha például az állatállomány körében örvendetes események várhatók. É-lég, ha az érdekelt gazda kívánságát egyszerű levelezőlapon bejelenti, a társaság nyomban elküldi orvosát a beteg állathoz, különben is szabad állatorvosválasztás uralkodik az egész vonalon, mert a vállalkozásnak minicenek kizárólag a társaság számára dolgozó orvosai.

A betegpénztári díjak aránylag nem nagyok. Egy ló bebiztosítása évenként 15-25 márkába kerül, kutyáért — aszerint, hogy közönséges vagy drágább fajtájú — évenként 15-40 márkát fizetnek. A társaságnak azonkívül külön kedvező megállapodása van az Országos Állatvédő Egyesülettel. Ez időszert Poroszországban 1500 betegpénztári tag van, köztük 300 berlini, még pedig elsősorban olyanok, akiknek különös gondjuk, hogy lovukat megvédjék a járványos nyavalyáktól.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, június 1

Beograd. 9: Istentisztelet átvitel a székesegyházból. 10:30: Gramofonhangverseny. 11: A zenekola tanulónak hangverseny. 13:30: Hírek. 16: Cigányzene. 17:05: Szavaltatok humoros költészetünkből. 17:30: Radivoljevics Milutin zenekara népdalokat játszik. 19:30: dr. Tomandl Mihovill: Rabin-dranath Thagore. Az asszonyokról és a szerelemről. 20: Nemesek Lajos hegedű hangverseny, a zongoránál Matacsics Lovró, a beogradí opera karmestere. 1. Fibich Zdenko: Románc. 2. Fibich: Koncert Polonaise, 3. Smetana: Hazából, 4. Suk A.: Quasi balata. b. apassionata. c. un poco triste. d. burleszk. 21: Pontos időjelzés, hírek. 21:15: Jugoszláv hangverseny. 22:15: Séta Európán keresztül.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Helyszíni közvetítés Székesfehérvárról. Országos Szent Imre ünnepség Székesfehérvárról. Gr. Zichy Gyula dr., kalocsa érsek szentmisét, evangélium után dr. Glattfelder Gyula esanádi püspök szent beszédet mond. 11:15: Görögkatolikus istentisztelet a szegényháztéri gör. kat. magyar plébánián templomból. A szentbeszédet tartja Mihalovics Sándor dr. kanonok. Az énekkar előadja Csajkovszkij vegyeskarra írott miséjét. Vezényel Popovics Andor karnagy. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangverseny. Közreműködnek Sz. Zsögön Lenke és Palló Imre, a m. kir. Operaház művészei. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 14: Gramofonhangverseny. 15 és 30: A m. kir. Földművelésügyi miniszterium rádió-előadásorozata. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos: Időszerű gazdasági tanácsadó. 16: Rádió Szabad Egyetem. 17:15: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangverseny az Angol parkból. Vezényel Fricsey Richárd zenégyi igazgató. E hangverseny szünetjében, kb. 18: Részleges sporteredmények. 18:45: Rákosi Jenő „Az Aunye-Baunye Kör és Dóci Lajos“ c. műveiből olvas fel Rákosi Szi. 19:15: Hangverseny. Közreműködik: Kőszegi Teréz, a Városi Színház operaénekesnője és Revere Gyula hárfaművész. 20: Részleges sport- és löversenyeredmények. 20:15: Fedák Sári rádióeste. 21:15: A Budai Dalárda hangverseny. Utána kb. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangverseny a Spolarich kávéházban.

Wien. 10:15: A wieni fiúénekkar hangverseny. 10:50: Szimfonikus hangverseny. 11:30: A wieni szimfonikus zenekar hangverseny újabb osztrák zeneszerzők műveiből. 14:45: A bécsi állami operai balett előadásának helyszíni közvetítése. 17:15: Felolvasás a kínai nő életéről. 18: Mozart D-dur és B7 dur zongoraszonátája Hueber-Mansch Olga előad-

Kérje az

„ATLAS IRODA“

Agence Internationale de Tourisme

BUDAPEST

VIII. József krt. 46. II. 7. Tel. 335-64

prospektusát Európa világhízü

NYARALÓHELYEIRŐL

Penziodíjak: napi 5-6 pengő. Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Würthl., Ossiach, Trum., Attersee-tavak fürdőhelyei, Abbazia, Velence, Lido, Rimini, olasz és francia Riviera, Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Gravelle, London, Schweizban napi 6-8 P. stb. Budapestben napi 4 P. (havi 85-90 P. egész évben). Tanulok-nak 15-20 P. kedvezmény. Utazások-nál (egyeseknél is) 33-50 P. kedvezmény. — Válaszbélyeg.

sában. 18:25: Osztrák zeneszerzők dalai. 18:50: A Steiner-trió Beethoven G-dur trióját adja elő. 19:25: Komoly és derűs dolgok. 19:55: Időjelzés, sport-hírek. 20: Népszerű bécsi est.

Praha. 7-8:30: Karlsbadi fürdőzenekar. 8:35: Huszita istentisztelet. 9: Brno. 10: 1. Mit tehet Praha a mezőgazdasági válság enyhítésére; 2. A csehszlovák háziasszonyok kongresszusának ismertetése. 11: Brno. 12: Pozsony. 13:30: A közlekedés fejlődése. 16:15: Mor. Ostrava. 17:45: A cseh üvegipar és az eisenbrodi kiállítás. 18:15: Német hírek. 19:30: Cseh-szlovákiai természetes gazdagsága. 19:45: A csónakban, vidám rádiójáték. 20: Sport-hírek. 20:05: Hétfégi dalok. 21: Fuvós zenekar. 22: Hírek. 22:15: Rádió- és színházi hírek. Szórakoztató zene. 23: Gramofon tánczene.

Hétfő, június 2

Beograd. 10:30: Gramofonhangverseny. 12:45: A rádió kvartett délihangverseny. 1. Giordano: André Chenier, Operafantázia, 2. Grieg: Ave Maria Stella, 3. Drigo: Serenade, 4. Urbach: Soiré bei Liszt 13:30: Hírek. 17:05: Felolvasás. 17:30: Gitár és hegedű kettős. 19:30: dr. Brezsnik Pavle felolvasást tart a rádió használatáról a Byrd expedicióban. 20: A rádió kvartett esti hangverseny: Japán a zenében: 1. Joschitimo: Japán lampióntánc, 2. Joschitimo: Japán babajáték. 3. Fauchey: Suite Japonaise, a. Agatito e cantabile, b. Scène et drame, c. Printemps au Japon, d. Danse des glaives, 4. Puccini: Madame Butterfly, Operafantázia. 20:45: Pontos időjelzés, hírek. 21: Átvitel Bécsből: Serenád a Joseph-platzon. Utána zenéátvitel a Mon Repas étterméből.

Budapest. 9:15: Gramofonhangverseny. 9:30: Hírek. 9:45: A hangverseny folytatása. 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12:05: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangverseny. 12:25: Hírek. 12:35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14:30: Hírek és élelmiszerárak. 15: Piaci árak és árfolyamhírek. 16: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása) 16:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17: Tót-magyar nyelvoktatás. (Erneyi József dr.). 17:30: Czicza József és cigányzenekarának hangverseny. 18:30: Német nyelvoktatás (Szentgyörgyi Ede dr.). 19:10: Rádió amatőr posta. 19:40: A m. kir. Operaház zenekarának hangv. Közreműködik Medek Anna és Székely Mihály operaénekesek és Son Harry gordonkaművész. Utána kb. 21:20: Kankovszky Arthur előadása: „Az 1930. évi Európa amatőr ökölvívó bajnokság. 21:30: Ember Nándor zongoraművész hangverseny. Utána kb. 22:15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd Pataky jazz a margitszigeti Spolarich étteremből.

Wien. 11: Gramofon újabb operettekkel és hangos filmekből. 12: Silving zenekar. 15:30: Dománszky zenekar. 17:10: Zenés gyermekóra. Képek a holland népeletről. 17:40: Nansennel a Frammon. 18:30: A schönbrunni Mária Terézia kiállítás. 19: Nyár eleje Salzburgban. 19:30: Rabló madarak a bécsi erdőben. 19:55: Időjelzés, időjárás. 20: Hentke Paula operaénekesnő kilenc Mozart dalt énekel. 20:20: Pataky Kálmán aria- és dalestje. 21:15: A wieni filharmonikusok és az operai énekkar első szere-nádjá a József térről.

A dunai bánság által Noviszádon rendezett vetőmagtisztítógépversenyt fölényes győztese a

„PETKUS” vetőmagtisztító és osztályozó gép

41 ponttal került az első helyre,
míg a második helyezett csupán 23 pontot kapott.

75 „PETKUS” vetőmagtisztító- és osztályozó gépet rendelt a Földmívelésügyi Ministerium az összes többi ajánlatok mellőzésével a Róbert gyártól

mert a „PETKUS” felülmúlhatatlanul tökéletes szerkezeténél fogva a jelenkor legtokéletesebb vetőmagtisztító gépe.

A „PETKUS” gépeket állandóan üzemben mutatja be a vezérképviselő:

Bárdos és Brachfeld, Noviszád

Telefon: 22-86.

Željeznička ul. 105-107.

Sürgőny cím: BARDOSFELD.

Zakon o suzbijanje neljalne utakmice
Tisztességtelen versenyről
szóló rendelet,
amely minden kereskedőre nézve egyaránt fontos és annak ismerete feltétlenül szükséges, kapható akár magyar, akár német, akár szerb nyelven 6 dinár és 1 dinár postabélyeg beküldése ellenében a
Kereskedők és Gyárosok egyesületénél
Novisád vagy a
Schmolka könyvkereskedésben Novisád Jevrejska 13
2237

A sztárakanizsai csodakut ártézfürdő,

a város melletti gyönyörű népligetben **megnyit!** Fürdőnkben csusz, reuma, idegbetegség és gyengeség valamint bémulások biztosan és gyorsan gyógyulnak. Vidéki vendégek lakás miatt forduljanak a fürdőigazgatósághoz. Étkezést jól és olcsón a fürdő Vigadó-jában kaphatnak.
A Z I G A Z G A T Ó S Á G.
2038

Kevés pénzért is szépen öltözködhet!
Kitűnő férfi szövetek minden színben

és divatos mintákban. 2221

Komplett öltönyhöz szükséges 3 méter csak 180 dinár. Teljes öltöny a mellbőség, hasbőség és nadrághosszúság megadása után csak 330 dinár. Sztéküldés franko és vámmentesen a pénz beküldése után, vagy utánvétellel bármilyen postaalomásra.

Export Arnold Weisz, Levice 40, Č.S.R.

Dunabánsági intelligencia
találkozóhelye

BEOGRADBAN

A Ruski Car

Tulajdonos: RÁC LAJOS 628

Konyha és háztartási
cikkék, valamint

**ajándék és
disztárgyak**

legelőnyösebb beszer-
zési forrása: 1609

AICH NÁNDOR, Novisád
Kralja Aleksandra ul. 7.

**SZABADOS
MÜBUTOR**

minőségben és árban
egyedül álló.

SZUBOTICA

Dancsicsev put 1

OPTÁNSOK FIGYELMÉBE!

Baranyában, Pécs városában újonnan épült sarokház forgalmas helyen az új városrészen elköltözés miatt eladó. A ház a legszolidabban épült magánház 3 nagy üzemhelyiséggel, 2 szobakonyha lakással, betonozott pincével, az összes melléképítményekkel, 150 négyzetl. telken. Az üzemhelyiség különösen alkalmas étteremnek, fűszerüzemnek stb. mert 86 lakásból álló bérházzal szemben épült. Kedvező fizetési feltételek. Mindennemű felvilágosítással szolgál Schmolka hírdetőiroda, Noviszád. 2259

EPEKÖVEK?

Van szerencsém értesíteni, hogy azóta, amióta a SALVAT TEÁT használok, teljesen megszűntek epekőbántalmaim. A SALVAT TEA tisztítja a vért, előmozdítja az étvágyat és eltünteti az epeköveket. Hálás köszönetem!

Berta Weissdorfer
Wien VII.

Kérje tőlünk érdekes röpiratunkat az epekövekről. A röpiratot Jugoszláviai főképviselőtünk: K. Sokolu, G. Proche, Brčko díjtalanul megküldi Önnek.

SALVAT-THÉ!

SELYMET

dús választékban jutányos áron 1772
kicsinyben is árusít

SATTLER JENŐ

kizárólagos selyemáruháza
NOVISAD, Jevrejska ulica 6.

FLY-TOX

ROVARIRTÓ

Gyorsan és biztosan öl
MOLY, LEGYET, SZUNYOGOT
MINDEN ROVART ÉS AZOK PE-

REIT-KAPHATÓ
MINDENÜTT
eredeti kék fran-
cia csomagolás-
ban OVAKODJUNK
UTANZATOKTÓL!

Viszonteladókknak szétküldi

Kemikalija Novisád
Vegyszerek nagybani raktára!

ANGOL és SVÁJCI

Gramofonok **6-12 havi**
Előleg nélkül **részletre!**

részletes feltételek megtudhatók a gyári lerakathál:

Engl Adolfa Sin, Novisad,
Radnička ulica 8, (Mali Liman)

és az alanti fióklarakataimnál valamint képviselőimnél:

Fiókok: OSIJEK, Strossmayerova ulica 3,
STARI BEČEJ, Kralja Petra ulica 2,
VEL. BEČKEREK, Kralja Aleksandra ulica 24,
VEL. KIKINDA, Stevan Jovanov.

Képviselők:
SUBOTICA, Engl Franjo, Puk. Krupuževića 3,
NOVISAD, Express J. Horvath, Pašičeva ul. 19,
SRBOBRAN, Milan Vuković.

KÖZVETÍTŐKET DIJAZOKI

NAGYLEMEZRAKTARI

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

BENREY IMRE és FIA
GOLGOTA
temetkezési vállalata
Novisad, Uspenszka ul. 12. utatt

Temetések rendezését 410 dinár-
tól feljebb elvállaljuk. Raktáron
tartunk nagy választékban min-
dennemű temetkezési cikkeket.
Exhumálást, szállítást a legszoli-
dabb árak mellett vállalunk. Gép-
erővel gyártott nagy koporsó-
raktár. Ugyiszintén kész butorok
és mindennemű asztalos munkák
készítését kedvező fizetési felté-
telek mellett elfogadjuk

Legujabb minták ⁵¹²¹
szerinti

ridikülök
külföldiek,
saját készítésűek

legolcsóbbak
Andrássynál
Suboticán

Rendelésre a legkényesebb
ízésnek megfelelő munkát
garantálom!

Mész, Cement, Reibsand
a legolcsóbb árban szállít
GAUSZ JÁNOS
TELEFON 25-34. NOVISAD, FUTOSKI PUT 66

ZVONOGLAS

oklevéllel és arany éremmel kitüntetett
harangöntőde Mariborban, a drávai bán-
ságban, készít elsőrendű bronz-harango-
kat, öreg harangok átöntése bármilyen
nagyságban, harmonikus zenei összhang-
zásban, a legolcsóbb napi árak és elő-
nyös fizetési feltételek mellett. (1496)

A szódavíz és frissítő italok, pezsgő stb.
otthoni előállítás az eredeti angol ²¹⁴⁷

SPARKLET-szifonüveggel

Csak Din. 120.—
Szénsavkapszlik 48.— tucatonként, újratöltések (az üres kapszlik
viszaadása ellenében) Din. 18.— Képvisező:

Nisevics Száva, Novisad
Kralja Petra u. 10

Házi- és konyhafelszerelési cikkek Kérjen prospektust!

 X. jubiláris
mintavásár Ljubljánában

1930. május 29-től június 9-ig

40.000 négyzet méter területen 9 kiállítási helyiség,
800 kiállító.

Gyári árak
mindennemű áru részére

Külön mintaosztályok:

textil, bőr, butor, papír, automobil, gépek, mezőgazdasági
gépek, baromfi.

A legnagyobb ilyenemű kiállítás

Nagy vigalmi helyiség. — Lakások biztosítva.
Kirándulások a gyönyörű Szlovéniába

50%-os engedmény a vasutakon

Igazolványok 30 dinárért az összes pénzintézeteknél, a „Putnik”
menetjegyirodában és a kereskedelmi és iparintézményeknél
kaphatók.

A kiállítás tizedik évfordulójának megünneplése

12 havi **részletfizetésre** is kaphat
Philips rádiókat

világmárkás
gramofonokat
és legujabb sláger
lemezeket!

Zongorák

pianinók, harmoniumok, vonós- és fuvó-
hangszerek, teniszverők és labdák
olcsóbb, mint bárhol

TRUPPEL hangszer műtermeiben
Novisad, Duna ucca 17
Telefon szám: 26-69

NAGYFEJŐ
KÉZIMUNKAÜZLETÉT
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9 SZÁM ALÓL

áthelyezte

A
KRALJICA MARIJA UTRA
a Szerb Matica épületébe